

Univerzita Hradec Králové

Filozofická fakulta

Katedra politologie

Příčiny politické nestability v Kamerunu

Je Kamerun na cestě k etno -
politickému konfliktu?

Diplomová práce

Magisterský program Politologie - Africká studia

Vedoucí práce: Mgr. Jan Prouza, Ph.D.

Bc. Kamila Hejlikova

V Hradci Králové

30. 6. 2016

Zelená barva na Kamerunské vlajce představuje bujnou vegetaci, která pochází z dřiny a potu obyčejného člověka. Pochází z vědomí, že zemědělství je základem kamerunské ekonomiky. Zemědělec je tak základním kamenem rozvoje této země. Červená barva symbolizuje vydobytou nezávislost. Hvězda uprostřed vlajky symbolizuje jednotu národa jako nedělitelného celku. Jednota Kamerunu by měla být zachována, i když se někteří snaží tuto jednotu podkopávat. Žlutá barva představuje půdu a slunce, které Kamerunu dodávají pevnost a energii. Pevnost a jednota Kamerunu tkví v národní jednotě.

“Naše země bude zbavena veškerého svého bohatství, pokud ji budeme i nadále rozkrádat”.

George Ngwane
(*The Cameroon Condition*, 2012: 37)

Poděkování a čestné prohlášení:

Na tomto místě bych chtěla poděkovat panu Mgr. Janu Prouzovi, Ph.D. za vedení při psaní mé diplomové práce, za jeho rady, podněty, připomínky a čas, který mi věnoval.

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala sama a uvedla všechnu použitou literaturu a prameny.

Bc. Kamila Hejlíková

V Hradci Králové

30. 6. 2016

Anotace:

Příčiny politické nestability v Kamerunu

Prezidentovi Kamerunu je dnes přes 80 let a mezi obyvateli Kamerunu převládají obavy, že pokud prezident zemře bez zvolení svého nástupce, popřípadě bez dojednání jiného alternativního řešení, země upadne do občanské války. Ve společensky roztržitějším Kamerunu by se tak mohl strhnout boj o moc mezi různými skupinami, mezi nimiž přetrvává latentní konflikt již od získání nezávislosti v roce 1960. K zatím poslední masové manifestaci tohoto konfliktu došlo v únoru 2008 a nabízí se tedy otázka, zda právě nestabilita spojená s odchodem dlouholetého kamerunského prezidenta nepovede k eskalaci napětí a potažmo i k občanské válce. Hlavním cílem práce je analýza příčin politické nestability v Kamerunu a na základě této analýzy se práce pokusí nastínit další pravděpodobný vývoj v Kamerunu.

Causes of Political Instability in Cameroon

President of Cameroon is now over 80 years and among the inhabitants of Cameroon dominate concerns that if the president dies without ensuring his successor or by agreeing another alternative, the country will fall into a civil war. In socially fragmented Cameroon there can appear a power struggle between different groups among which remains latent conflict since independence in 1960. The latest mass manifestation of this conflict occurred in February 2008. We can ask whether political instability enhanced by the departure of longterm president of Cameroon will lead to an escalation of armed conflict. The main objective of this study is to analyze the causes of political instability in Cameroon and based on this analysis we will try to outline the likely evolution of the conflict in Cameroon.

Obsah

Úvod.....	7
1. Teoretická část.....	17
Model etno - politického konfliktu podle T. R. Gurra	19
2. Metodologie.....	24
Hypotézy a proměnné	24
Předmět výzkumu	27
Formy sběru dat.....	30
3. Analýza.....	32
I. Mobilizace a konstrukce anglofonní kamerunské identity	32
Konstrukce anglofonní identity.....	35
Mobilizační struktura a cíle anglofonního odporu.....	37
Analýza etno - jazykové rozmanitosti a její vliv na mobilizaci	40
II. Socio - ekonomické prostředí anglofonních regionů v Kamerunu	45
Analýza kvality lidského života v Kamerunu	48
III. Charakter anglofonního odboje.....	55
Vznik anglofonního odboje	55
Intenzita a formy anglofonního odboje	56
IV. Vnější politické podmínky a represe.....	62
Politický režim v Kamerunu	62
Analýza míry politických represí v Kamerunu.....	67
V. Výsledky analýzy	70
Testování hypotéz.....	71
Závěr analýzy	82
Závěr	86
Zdroje.....	93
Literatura	93
Prameny.....	96
Mezinárodní databáze	96
Internetové zdroje	97
Seznam tabulek a grafů	97

Přílohy	99
Příloha 1: Administrativní dělení Kamerunu.....	99
Příloha 2: Přehled důležitých událostí v Kamerunu	100
Příloha 3: Fotogalerie.....	103

Úvod

Kamerun je středně velká africká země s potenciálem stát se ekonomicky vyspělým státem s demokratickou společností. V Kamerunu se nachází velké množství přírodních surovin, jako je například ropa nebo dřevo z deštného pralesa a zároveň Kamerun disponuje mladou rozvíjející se populací. Již od získání nezávislosti Kamerun ukazoval potenciál stát se vyspělou zemí. Například v roce 1982 došlo ke klidnému předání moci, když se první prezident Kamerunu, Ahmadou Ahidjo, rozhodl dobrovolně rezignovat na post prezidenta a následně proběhla nenásilná tranzice moci, jakou známe z demokratických zemí. V africké historii je takováto klidná změna vlády velmi vzácná a netypická pro toto časové období charakteristické násilnými převraty. Kamerun je také znám jako země, kde nikdy neproběhl ozbrojený konflikt nebo občanská válka. Kamerun by se tak mohl stát vzorem pro ostatní africké státy, místo toho je dnes paralyzován korupcí, špatnou správou a politickou nestabilitou.

Kamerun měl od získání nezávislosti pouze dva prezidenty a současný prezident, Paul Biya, který je v úřadu již od roku 1982, se nechal opět znovuzvolit v prezidentských volbách v roce 2011. Navíc prezidentova politická strana CPDM (*Cameroon's People's Democratic Movement*, francouzsky: RDPC - *Rassemblement démocratique du Peuple Camerounais*) v posledních volbách do Národního shromáždění v roce 2013 obsadila většinu křesel v parlamentu, celkem 148 ze 180 křesel. V 90. letech 20. století jako většina afrických zemí i Kamerun přijal programy strukturálního přizpůsobení a byla zde snaha se politicky liberalizovat. V roce 1992 proběhly první soutěživé prezidentské volby a volby do Národního shromáždění, které pravidelně probíhají dodnes. Avšak většina pozorovatelů definuje Kamerun jako zemi s jednou dominantní politickou stranou, což naznačuje

velmi slabou míru konsolidace demokracie a úspěšné tranzice k demokracii. Prezident Kamerunu je volen na sedmileté funkční období a až do roku 2008 mohl sloužit dva termíny. V roce 2008 prezident Biya přijal dodatek k ústavě a prodloužil funkci prezidenta na tři termíny. Vyvolal tím značně negativní reakce ze strany veřejnosti a demonstrace a protesty byly důsledkem této nespokojenosti. Obecně je známo, že současný prezident Kamerunu vládne společně s malou koalicí osob z jeho etnické skupiny *Beti* a s pomocí muslimských náčelníků *Lamido* ze severu země. V Kamerunu vládne politický systém postavený na korupci a konzistentnímu porušování lidských práv, což je prezidentem využíváno jako prostředek, jak se udržet u moci.

Kamerun má za sebou neobvyklou koloniální historii, byl spravován třemi mocnostmi - Německem, Francií a Velkou Británií, odkud také zdědil dva úřední a zároveň světové jazyky - angličtinu a francouzštinu. Na první pohled by se mohlo zdát, že dva mezinárodní úřední jazyky budou výhodou, ale v praxi se ukazuje, že mohou vytvořit vážný konflikt a frustrace ve společnosti. Anglicky mluvící občané Kamerunu vyvíjí tlak na frankofonní vládu a vytváří tak prostředí politické nestability a hrozbu vypuknutí občanské války. Požadavek na větší autonomii dvou anglofonních regionů *Northwest* a *Southwest* v otázkách týkajících se spravování jejich části území vzrostl od roku 1990 a trvá do současnosti. Nespokojenost anglofonních obyvatel v Kamerunu se začala projevovat během ekonomické krize v 80. letech a otevření politického prostoru v 90. letech umožnilo projevit frustrace potlačovaným skupinám. Zejména se začaly projevovat dva anglofonní regiony v rámci jinak frankofonního Kamerunu. Anglofonní Kamerunci obviňují Biyovu frankofonní vládu z kolonizace jejich území, z řízení jejich ekonomiky a zdrojů ve prospěch frankofonní většiny, zatímco anglofonní menšina žije

v bídě. Začali se objevovat lídři, kteří hlásali, že anglofonní a frankofonní Kamerun byly vždy dvě oddělené země a kultury s odlišným jazykem, vzdělávacím a administrativním systémem, s oddělenou historií a způsobem života, s odlišnými vizemi a touhami.

Tato diplomová práce analyzuje příčiny politické nestability v Kamerunu. Současnému prezidentovi Kamerunu je nyní přes 80 let a mezi obyvateli panují obavy, že v případě pokud prezident zemře, aniž by zvolil svého nástupce nebo bez dojednání jiného alternativního řešení, spadne země do občanské války. V sociálně fragmentovaném Kamerunu by se mohl strhnout boj o moc mezi různými skupinami, mezi nimiž existuje latentní konflikt od získání nezávislosti v roce 1960. K významné manifestaci tohoto konfliktu došlo například v únoru 2008, kdy obyvatelé Kamerunu protestovali proti ústavnímu dodatku, který dovolil prezidentu Biyovi zůstat u moci. Co se ale stane se zemí, až bude muset dlouholetý prezident ukončit svoji vládu? Povede politická nestabilita spojená s odchodem dlouholetého prezidenta k eskalaci násilí a občanské válce? Jsou podmínky v Kamerunu nastaveny tak, že budou spíše směřovat k propuknutí násilí po odchodu věčného vládce? Někteří autoři, jako jsou především Piet Konings a Francis Nyamnjoh se domnívají, že v Kamerunu mohou být podmínky nastaveny směrem k vypuknutí občanské války. Touto problematikou se zabývají ve společné knize *Negotiating an Anglophone Identity: a Study of the Politics of Recognition and Representation in Cameroon* (2003), kde dopodrobna rozebírají možnosti vypuknutí ozbrojeného konfliktu v Kamerunu. Z této odborné analýzy politické nestability vychází i tato diplomová práce, která zkoumá podmínky a pozadí politické nestability v Kamerunu, které by mohly do budoucna vést k propuknutí ozbrojeného konfliktu či občanské války.

Práce je součástí studia sociálních hnutí. Tento přístup se v sociálních vědách rozšířil od 70. let 20. století. Sociální hnutí je takové hnutí, kde předtím neorganizovaní jednotlivci jednájí společně za účelem sociálních změn. Práce nezkoumá sociální hnutí obecně, ale zaměřuje se pouze na jeho konkrétní epizody, zejména na sociální hnutí, která usilují o změnu politického režimu. V subsaharské Africe se často setkáváme s fenoménem politického násilí, kde masy obyvatelstva jsou mobilizovány za účelem převzetí politické moci. Tento jev se začal hojně vyskytovat v subsaharské Africe od 90. let 20. století. V 90. letech mnoho afrických zemí procházelo demokratickou tranzicí a v důsledku toho v mnoha státech začaly propukat vnitřní násilné konflikty. Typickými ento - politickými konflikty 90. let jsou například občanské války v Libérii (1989 - 1996 a 1999 - 2003) nebo v Sieře Leone (1991 - 2002). Avšak etno - politické konflikty můžeme vystopovat i před přechodem k demokracii. Typický příkladem je vleklá občanská válka v Súdánu, která začala v roce 1955. Tento konflikt se odehrával mezi vládnoucím súdánským arabským severem a opomíjeným černým jihem a tato válka dokonce vedla k rozdělení země a vytvoření nového státu - Jižní Súdán v roce 2011. S příchodem 21. století etno - politické konflikty neustaly. V roce 2012 jsme svědky vypuknutí občanské války ve Středoafričké republice. Obyvatelé Středoafričké republiky žili vedle sebe v míru od vyhlášení nezávislosti v roce 1960 až do roku 2004, kdy se objevily první násilné střety mezi „jižany“, držiteli politické moci a „seveřany“, kteří se cítí z politického rozhodování vyloučení. V roce 2012 konflikt přerůstá v občanskou válku. V Kamerunu také můžeme sledovat vývoj nových sociálních hnutí, která si kladou za cíl větší účast v politických rozhodnutích. Tato nová sociální hnutí v Kamerunu se rozvíjejí především po roce 1990 v anglicky mluvících částech

Kamerunu. Anglofonní obyvatelé Kamerunu již nechtějí stát mimo politický proces, ale chtějí se aktivně podílet na rozhodování.

Práce bude analyzovat příčiny vzniku etno - politických konfliktů, jejichž aktéři jsou vláda a její vyzyvatelé, kteří představují kulturní, etnické, náboženské nebo národnostní skupiny. Hlavní výzkumné otázky práce jsou: 1) Jaké jsou příčiny politické nestability v Kamerunu? 2) Je Kamerun na cestě k etno - politickému konfliktu? 3) Za jakých okolností společnost upadá do etno - politického konfliktu? 4) Jaké faktory určují intenzitu etno - politických konfliktů?

Jako příčiny etno - politických konfliktů se často udávají křivda, nespokojenost či forma útlaku. Avšak na druhé straně pomyslné čáry stojí ekonomické faktory, kterými se vysvětluje vypuknutí konfliktů. Paul Collier a Anke Hoeffler na základě výsledků zkoumání konfliktů předkládají dva odlišné modely, které se snaží nalézt příčiny vypuknutí válek - model rozhořčení (*Grievance*) a model chamtivosti (*Greed*). Teoretický rámec práce je postaven na prvním modelu - tzn. modelu rozhořčení a je dále rozpracován v rámci tří propojených teorií: teorie kolektivní akce Charlese Tillyho, teorie politické vzpoury Douga McAdama a teorie relativní deprivace Teda. R. Gurra. Teorie relativní deprivace vychází ze sociálně - ekonomických faktorů. Analyzuje vztah mezi sociálními podmínkami, vnímání těchto podmínek a chování vyplývající z tohoto vnímání. Pokud změny ve společnosti nesplňují očekávání lidí, může to vytvářet pocit deprivace. Tento pocit frustrace pak může být politizován v sociálních hnutích. Například vysoký počet vzdělaných lidí a málo ekonomických příležitostí může vést k rozhořčení lidí. Nenaplněné představy života a následný pocit frustrace může vést lidi k tomu, že vyjdou do ulic za účelem protestu za zlepšení životních podmínek. Avšak samotný pocit deprivace není příčinou etno - politických konfliktů.

Každý člověk se cítí jinak a lidé reagují různými způsoby na pocity frustrace, z čehož již vyplývá název této teorie *relativní deprivace*. Vnější podmínky nejsou jedinou podmínkou vypuknutí konfliktu, musí zde také existovat vnitřní vztahy mezi členy, jako je například vzájemná loajalita nebo závazky. Aby se skupina mohla úspěšně a efektivně mobilizovat, musí také svým členům něco nabízet. Těmito mobilizačními faktory se zabývá teorie kolektivní akce, která zkoumá zdroje mobilizace členů jednotlivých hnutí. Patří sem zkoumání ideologie daných hnutí a míra identifikace jejich členů, dále sem také zahrneme zdroje mobilizace, které ovlivňují intenzitu odboje. Z pojmu etno - politický konflikt vyplývá, že budou také zkoumány vztahy mezi těmi, kteří mají v rukou politickou moc a těmi, kteří jsou z politické moci vyloučeni. Konflikty mezi rebely či povstanci a centrální vládou se zabývá teorie politické vzpoury. Vláda daného státu nestojí mimo celý konflikt, ale je jeho aktivním hráčem. V rámci této teorie budeme zkoumat především reakce centrální vlády na dané protesty, protože stát a jeho chování vůči rebélii ovlivňuje průběh celého konfliktu.

Práce je rozdělena do třech částí - teoretická, metodologická a analytická. V teoretické části si představíme model etno - politického konfliktu a faktory, které ho určují. V metodologické části si stanovíme hypotézy a proměnné, dále si blíže charakterizujeme předmět výzkumu a formy sběru dat pro následující analýzu. Analýza bude vycházet z výše popsanych teorií a bude zkoumat čtyři faktory etno - politického konfliktu. První část analýzy se zaměří na mobilizaci a konstrukci anglofonní kamerunské identity. Zde se zaměříme na charakter identity, mobilizační strukturu a cíle anglofonního kamerunského odboje. V rámci první části analýzy budeme také zkoumat vliv etnické a jazykové rozmanitosti na mobilizaci. Druhá část analýzy bude

zkoumat sociálně ekonomické prostředí anglofonních regionů se zaměřením na analýzu kvality života lidí v Kamerunu. Třetí část se zaměří na charakter anglofonního odboje. Analyzujeme vznik, intenzitu a formy anglofonního odboje. Poslední část výzkumu se podívá na vnější politické podmínky a represe, ve kterých anglofonní hnutí operují. Zaměříme se na charakter politického režimu v Kamerunu a na analýzu míry politických represí. V závěru pak bude nastíněn pravděpodobný vývoj situace v Kamerunu, budou definovány hlavní příčiny politické nestability a vyhodnoceny možnosti řešení konfliktu mírovou cestou.

Mnoho sousedních zemí Kamerunu si od získání nezávislosti prošlo občanskou válkou. Sledovali jsme ničivé dopady občanské války například v Nigerii, Čadu, Kongu a ve Středoafričské republice. Zda je Kamerun na cestě k propuknutí etno - politického konfliktu, bude tato práce zkoumat ze dvou hlavních zdrojů: z dostupné literatury na toto téma a z internetových dat nashromážděných různými mezinárodními databázemi. V současné zahraniční literatuře je politická nestabilita v Kamerunu se zaměřením na tzv. „anglofonní problém“ rozpracována dobře. Zatímco v české literatuře tento fenomén budeme hledat jen stěží. Proto by také tato diplomová práce mohla obohatit české čtenáře zajímající se o Afriku a Kamerun.

Mnozí autoři zkoumali anglofonní zápas v Kamerunu v různých knihách a člancích. Mezi nejvýznamnější autory zabývajícími se anglofonním problémem v Kamerunu patří již výše zmíněný Piet Konings a Francis Nyamnjoh. Oba dva autoři zasvětili svoji kariéru studiu politické nestability v Kamerunu a napsali o tomto tématu nespočet knih: Konings, Piet: *The Anglophone Problem in Cameroon* (1994), *Negotiating an Anglophone Identity* (2003), *Neoliberal Bandwagonism : Civil Society and the Politics of Belonging in Anglophone Cameroon*

(2009), *Crisis and Neoliberal Reforms in Africa: Civil Society and Agro - Industry in Anglophone Cameroon's Plantation Economy* (2010), *The politics of Neoliberal Reforms in Africa: State and Civil Society in Cameroon* (2011) a *University Crisis and Student Protests in Africa: the 2005 - 2006 University Students' Strike in Cameroon* (2012), Nyamnjoh, Francis: *Regional Balance and National Integration in Cameroon: Lessons Learned and the Uncertain Future* (1997), *Cameroon: a Country United by Ethnic Ambition and Difference* (1999), *Entertaining Repression: Music and Politics in Postcolonial Cameroon* (2005), *The Cameroon GCE Crisis: a test of Anglophone Solidarity* (2008). Dalšími autory, kteří se zabývají situací anglofonních obyvatel Kamerunu ve vztahu k frankofonní vládě, jsou například Verkijika Fanso: *Anglophone and Francophone Nationalism in Cameroon* (1999), Anye Fru Emmanuel: *Issues of Minority Rights in the Context of Political Liberalization: the Case of Anglophone Cameroon* (2008), Oben Timothy Mbuagbo: *Exploiting Anglophone Identity in State Destruction* (2010), Mufor Atanga: *Anglophone Cameroon* (2011), Eric Anchimbe: *Language Policy and Identity Construction: the Dynamics of Cameroon's Multilingualism* (2013), George Ngwane: *The Cameroon Condition* (2012), nebo Peter Fossungu: *Understanding Confusion in Africa: the Politics of Multiculturalism and nation-building in Cameroon* (2013). Na přehledu literatury můžeme vidět, že obavy z požadavků anglofonního obyvatelstva jako potenciálního oponenta současného kamerunského politického režimu se zvýšily v průběhu času, a to zejména od roku 2008, od doby demonstrací proti ústavnímu dodatku, který umožnil dlouholetému prezidentovi zůstat u moci až do dnešního dne.

Druhý zdroj dat jsou vybrané mezinárodní databáze mezi které patří *African Elections Database*, *Armed Conflict Location & Event Data Project*, *Ethnologue*, *Ibrahim Index of African Governance*, *The Political Terror Scale* a *World Bank Data*. Pomocí dat z těchto databází se pokusíme určit intenzitu etno - politického konfliktu v Kamerunu, to znamená, v jaké fázi se kamerunský konflikt nachází. K tomu nám pomohou analýzy dalších autorů, jako je například americká politoložka Sabine Carey, která se zabývá vztahem mezi mírou politických represí a vypuknutí ozbrojeného konfliktu. Dále kolektiv autorů Klaus Desmet, Ignacio Ortuño - Ortín a Romain Wacziarg, kteří analyzují vztah mezi etno - jazykovou identitou a propuknutím konfliktu a nakonec kolektiv autorů G. Østby, R. Nordas a J. K. Rod studuje, jaké sociální a ekonomické podmínky či rozvoj vedou spíše k rozpoutání konfliktu.

Významným předělem ve studiu politické nestability a etno - politického konfliktu v Kamerunu by byl lokální výzkum přímo v místě ohniska konfliktu, to znamená v anglofonním Kamerunu. Jako autorka této práce jsem chtěla provést výzkum v Kamerunu pod kamerunskou neziskovou organizací *Global Conscience Initiative* (GCI) a anglofonní univerzitou v Bueai. Nezisková organizace GCI se zabývá ochranou lidských práv politických vězňů v anglofonním Kamerunu a anglofonní univerzita v Bueai je centrem anglofonního odboje. Avšak politická a bezpečnostní situace v Kamerunu mi nedovolila výzkum uskutečnit. V lednu 2016 propukly protesty opoziční stran s názvem "černý pátek", kdy všichni občané Kamerunu byli vyzváni k demonstracím proti pokusům prezidenta Biyi uspořádat prezidentské volby předčasně, to znamená před rokem 2018, kdy jsou řádně naplánované.

Tato práce bude argumentovat tím, že v Kamerunu jsou nyní podmínky nastaveny směrem k povstání a válce i přesto, že se

Kamerunci snaží vyhnout válce po mnoho desetiletí. V Kamerunu existuje pod režimem Paula Biyi již velmi dlouhou dobu latentní konflikt. Tento konflikt by se dal popsat jako "neviditelná válka", která má často destruktivnější dopady než otevřené přímé a viditelné války.

1. Teoretická část

V subsaharské Africe jsme často svědky etno - politických konfliktů a násilných snah o převzetí politické moci různými etno - politickými skupinami. V poslední době se tyto konflikty odehrály například v Mali, Středoafričké republice nebo v Súdánu. Válka v Súdánu dokonce vedla k rozdělení země a vzniku nového státu Jižního Súdánu v roce 2011. Etno - politický konflikt se týká takových konfliktů, kde za prvé určitá skupina nebo menšina vznesla nároky proti státu nebo politickým aktérům a za druhé jejich identifikace je na základě kulturních, etnických, náboženských nebo národnostních kritérií (Gurr 2000: 65). Etno - politický konflikt je v této práci rozpracován v rámci teorií sociálních hnutí. Teorie sociálních hnutí se rozvíjí od 70. let 20. století a za zakladatele této školy se uvádí především americký politolog Charles Tilly. Současný výzkum sociálních hnutí stále odkazuje na tuto první školu. Teorie sociálních hnutí se snaží najít odpověď na otázku, jaké jsou příčiny vzniku sociálních hnutí, co vede lidi k účasti na demonstracích, bojkotech a stávkách (Moriss 1984: 39)?

V rámci tzv. první školy sociálních hnutí příčiny participace lidí v sociálních hnutí jsou spatřovány ve zdrojích mobilizace. Charles Tilly rozpracovává v knize *From Mobilization to Revolution* (1977) teorii kolektivní akce, jejímž základem studia sociálních hnutí se stává analýza zdrojů mobilizace kolektivního jednání jednotlivých skupin. Kolektivní akci Tilly definuje jako společné chování lidí za účelem dosažení vytyčených cílů. Aby mohlo být kolektivní úsilí naplněno a dosaženo společně vytyčených cílů je zapotřebí, aby lidé jednali jako jeden celek. Toho se dá dosáhnout, pokud jsou lidé propojeni jednotící ideologií a mají k dispozici dostatečně zdrojů k vykonání naplánované kolektivní akce (Tilly 1977: 8 - 10). O několik let

později americký politolog Doug McAdam v knize *Political Process and the Development of Black Insurgency 1930 - 1970* (1982) rozšiřuje teorie sociálních hnutí o teorii politické vzopury. Na rozdíl od Tillyho se nezabývá pouze daným sociálním hnutím, ale také politickým prostředím, kde sociální hnutí operují. Pro McAdama je základním předpokladem pro vznik politického protestu to, že moc je soustředěna v rukou úzké skupiny lidí a ostatní skupiny ve společnosti jsou vyloučeny z rozhodovacího procesu. Politická vzpoura je pak charakterizována jako pokus určité skupiny lidí získat politický vliv prostřednictvím neinstitucionálních prostředků. Hlavní myšlenkou této teorie je rozdíl mezi členy politiky a outsidersy, kteří hledají zdroje politické moci. Jestliže jedna skupina drží všechna politická rozhodnutí a nenechá ostatní skupiny participovat na procesu rozhodování, vede to k politické vzpouře (McAdam 1982: 36 - 39).

Současným odborníkem na etno - politické konflikty a nestabilitu je americký politolog Ted Robert Gurr, který v knize *Peoples versus States: Minorities at Risk in the New Century* (2000), analyzuje chování 275 politicky aktivních etnických skupin v průběhu 90. let a poukazuje na faktory, které rozšiřují etno - politické násilí. Gurr zdůrazňuje především význam sociálně psychologických faktorů jako kořenů politického násilí. Gurr analyzoval etno - politické konflikty, které vypukly krátce po skončení druhé světové války a všiml si, že intenzita etno - politických konfliktů výrazně stoupá během 90. let 20. století. Avšak zároveň upozorňuje na to, že konec studené války a tzv. třetí vlna demokratizace¹ nemohou být jedině vysvětlení pro

¹ Pojem "třetí vlna demokratizace" pochází z knihy *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century* od amerického politologa Samuela Huntingtona, vydaná v roce 1991. Huntington popisuje demokratizaci jako proces přicházející ve vlnách. První demokratizace započala na začátku 19. století. Třetí vlna demokratizace začala Karafiátovou revolucí v Portugalsku (1974) a portugalské zámořské kolonie, jako je například Angola a Mozambik,

zvýšení počtu etno - politických konfliktů. Otevřením politického prostoru v heterogenních společnostech se zvýšila touha po politických příležitostech a přechod k demokracii tak poskytl příležitosti k mobilizaci, nicméně Gurr také tvrdí, že většina nových konfliktů v subsaharské Africe měla malou spojitost s procesem demokratizace. Tranzice k demokracii (ať úspěšná či neúspěšná) dle Gurra nestojí za násilím během etno - politických konfliktů, ale jsou to sociálně - ekonomické faktory prostředí, ve kterých lidé žijí každodenní život. Tvrdí, že existuje vztah mezi novými konflikty v Africe a úpadkem ekonomiky během 80. let minulého století. Ekonomický pokles vyvolal intenzivní soutěž o přístup ke zdrojům a ve většině subsaharských zemí je stát hlavním zdrojem peněz a moci (Gurr 2000: 27 - 54). Například anglofonní Kamerun byl těžce zasažen ekonomickou krizí 80. let a přechod k demokracii poskytl příležitosti k vyjádření frustrací. Kamerunci z anglofonních oblastí začali napadat frankofonní vládu a obviňovat ji z kolonizace anglofonního území, vykořisťování a z řízení jejich ekonomiky a zdrojů ve prospěch frankofonní většiny, zatímco anglofonní menšina žije v bídě.

Model etno - politického konfliktu podle T. R. Gurra

V průběhu 90. let 20. století T. R. Gurr vyvinul model příčin vzniku etno - politických konfliktů, který je postaven na čtyřech proměnných: mobilizace (*mobilization*), motivace (*incentives*), kapacita (*capacity*) a příležitosti (*opportunities*). Dle Gurra tyto proměnné určují intenzitu etno - politického konfliktu (Gurr 2000: 65 - 66).

Základním mobilizačním faktorem etno - politických skupin je sdílená identita a společné zájmy, které jsou definovány

vyhlašují nezávislost. Do třetí vlny demokratizace Huntington zařazuje dále politickou tranzici v 80. letech v Latinské Americe a jižní Asii, kolaps Sovětského svazu a první soutěživé volby v Africe (Huntington 1991).

v rámci této identity. Norský antropolog Thomas Hylland Eriksen definuje etnickou nebo kulturní identitu jako příslušnost jedince k určitému společenství, s jehož hodnotami, normami či jinými rysy se člověk ztotožňuje. Identita zahrnuje společný jazyk, náboženství nebo národnostní původ, společné kulturní praktiky a identifikace s určitým územím. Dále většina etnických nebo kulturních společenství má společnou historii a mýty o společných zkušenostech, které často souvisí s dobytím území nebo pronásledováním ze strany ostatních (Eriksen 2010: 15 - 17). Například, anglofonní vůdci Kamerunu prohlásili, že 20. květen není Národním dnem, ale dnem kdy anglofonní obyvatelé Kamerunu upadli do otroctví. Dle anglofonních lídrů anglicky mluvící obyvatelé se v tento den v roce 1972 stali otroky frankofonní nadvlády, poté když první prezident Ahidjo zrušil federaci. Anglofonní aktivisté na protest proti tomuto dni podporují obyvatele, aby každý rok 20. května vytahovali vlajku federace na protest proti současnému politickému uspořádání (Anchimbe 2013, Konings a Nyamnjoh 2003).

Nicméně různé identity nejsou primárně zdrojem konfliktů s jinými skupinami nebo samotným státem. Kdy se tedy identita stává důležitým mobilizačním faktorem? Identita jako taková je většinou utlumená a projevuje se jen v situacích, kdy lidé přicházejí do styku s jinou kulturou, a tak odlišným pohledem na svět. Jakákoliv identita a společenství předpokládá kontrast vůči druhým. Identifikace se děje pouze v procesu zavádění podobností s někým, s kým se ztotožňují a vymežováním se vůči někomu, od koho se odlišují. Kontrasty jsou tedy klíčovými momenty veškeré identifikace. Z toho tedy vyplývá, že čím jsou větší odlišnosti mezi skupinami, tím více se daná etnická nebo kulturní identita bude projevovat (Eriksen 2010: 17 - 20). Gurr uvádí, že identita se stává důležitou, pokud se objeví skupinové nevýhody. To znamená, že

pokud je určitá skupina lidí terčem diskriminace, jejich etnická identita se bude stávat významnější ve vnímání jejich světa. Tedy pokud budeme zacházet se skupinami odlišně, členové se začnou sdružovat na základě společné identity za účelem dosažení svých zájmů. Pokud budeme minimalizovat rozdíly, společná identifikace se stává méně významnou jako jednotící princip. Tím, že se se skupinami zachází odlišně, společná identita se může stát základem pro politické jednání ve jménu společných zájmů (Gurr 2000: 66 - 69).

Eriksen dále dodává, že vnější tlaky nejsou jedinou kvalitou, která vytváří soudržnost skupiny. Musí zde také existovat vzájemná loajalita a závazky mezi členy. V opačném případě by vnější tlak vedl pouze k rozpadu či vnitřním konfliktům. Aby se skupina mohla úspěšně a efektivně mobilizovat, musí také svým členům něco nabízet (Eriksen 2010: 17 - 20). Například míra integrace členů ovlivňuje míru mobilizace, solidarita mezi členy poskytuje motivaci pro účast členů ve skupině, komunikační sítě mezi členy ovlivňují tok informací a rozsah mobilizace a v neposlední řadě etno - politický konflikt je ovlivněn charakterem vůdců skupin. Loajalita, spolupráce a role vůdce jsou důležitými body v procesu mobilizace, jako tzv. „mosty“ přes vnitřní rozpory (Gurr 2000: 74 - 79, McAdam 1982: 40 - 50, Tilly 1977: 11).

Druhým faktorem etno - politického konfliktu jsou podněty a motivace k uskutečnění etno - politické akce. Do této analýzy Gurr zařazuje tzv. pocit relativní deprivace, což označuje jako nerovnoměrný sociálně ekonomický vývoj ve společnosti, který produkuje rozhořčení a hněv mezi obyvateli. Teorie relativní deprivace je dnes obecně považována za jedno z vysvětlení příčin vzniku sociálních hnutí, jinými slovy sociální hnutí vznikají z kolektivních pocitů deprivace a frustrace obyvatel. V rámci této analýzy budeme zjišťovat, jaké existují strukturální podmínky ve

společnosti, které mohou posilovat pocity frustrace, a tak vytvářet specifická sociální hnutí. Gurr tvrdí, že ekonomický pokles může vyvolat intenzivní soutěž o přístup ke zdrojům a ve většině subsaharských zemí je stát hlavním zdrojem peněz a moci, proto se povstalecké skupiny začaly obracet proti státu. Zároveň dalším ukazatelem pocitu relativní deprivace je rozdíl mezi ekonomickým vývojem v minulosti a v současnosti. To znamená, že pokud lidé ekonomicky více strádají v současnosti než v minulosti, zažívají deprivaci a jsou motivováni dosáhnout toho, co ztratili. Dále málo ekonomických příležitostí v kombinaci s příliš velkou konkurencí může zapříčinit frustrace ve společnosti a příčinami deprivace je tedy pak nerovnoměrný sociálně ekonomický vývoj ve společnosti (Gurr 2000: 27 - 54). V rámci anglofonního Kamerunu si tohoto fenoménu všiml kamerunský ekonom Robert Akoko, který se domnívá, že příčinou radikalizace anglofonních obyvatel Kamerunu je vykořisťování anglofonních regionů frankofonní vládou a nerovnoměrný vývoj v rámci Kamerunu. Dle něho se mnoho anglofonních Kamerunců staví proti vládě, která je viděna jejich očima jako vykořisťující. Nerovnoměrný vývoj v rámci kamerunské společnosti zapříčinil vznik pocitu frustrace mezi anglofonními obyvateli, který je pak reprezentován v etno - politických hnutích (Akoko 2002: 359 - 362).

Dalším faktorem, který ovlivňuje etno - politický konflikt je kapacita odboje dané skupiny. To znamená, že úspěšnost a intenzita etno - politické akce závisí na zdrojích, které má skupina k dispozici, jako jsou například finance, lidský kapitál nebo zbraně. Důležité jsou také formy protestu, které daná etno - politická skupina zvolí. Z formy odboje, kterou povstalecká skupina zvolí, můžeme odvodit, jaké zdroje má skupina k dispozici a jestli je připravena k boji a rozpoutání občanské války. Dle Gurra násilnější forma odboje je rebelie, strategie častěji využívaná

v nedemokratických společnostech a Gurr tvrdí, že instituce a politici těchto režimů ne nedostatečně účinně potlačují etnické protesty, ale činí protest méně atraktivní než rebelie. Proto si etno - politické skupiny vybírají v nedemokratických společnostech rebelii jako strategii etno - politické akce. Opozice i vláda odvozuje svoji činnost z pozorování a předurčování chování svého oponenta. Reakce vlády na disidentskou činnost předpokládá podobnou odpověď ze strany povstalců. To znamená, že pokud nedemokratický režim potlačuje vnitřní etno - politický konflikt pomocí násilí, můžeme předpokládat, pokud má skupina dostatečně zdrojů, odpoví na tuto výzvu stejnou mírou násilí. V tomto případě budeme rebelii považovat za násilnější akt než protest, i když protesty se často mění v kriminální činnost, přesto budeme předpokládat, že rebelie je projevem začínajícího násilného konfliktu než protest (Gurr 2000: 154 - 163).

Posledním faktorem etno - politického konfliktu jsou vnější příležitosti dané skupiny v rámci určitého politického prostředí. Vznik politického povstání je ovlivněn vnějším politickým prostředím a záleží také na tom, jak bude politický systém reagovat na danou vzpouru - nastaví-li více intenzivní represe anebo se otevře nové výzvě? Tato část modelu analyzuje především státní represe jako vnější faktor, který ovlivňuje rozhodování skupiny. Represe také utvářejí způsoby, jak je skupina organizovaná a jakou strategii využije. Pro znevýhodněné skupiny represe mohou být primárními pobídkami pro vznik etno - politické akce. Když vlády používají represe k udržení pořádku a minimalizování organizovaného odporu, u lidí to vyvolává pocit touhy sjednat nápravu a pomstu. Diskriminace a represe zvyšují pevnost identifikace většiny lidí. Schopní lídři staví na těchto sociálně psychologických faktorech za účelem získat širokou podporu pro protesty a demonstrace (Gurr 2000: 79 - 87).

2. Metodologie

Hypotézy a proměnné

Analýza této práce bude zkoumat to, zda Kamerun je na cestě k etno - politickému konfliktu. Etno - politický konflikt v Kamerunu se nám tedy stává závislou proměnnou. Metodologie analýzy vychází z výše popsaného modelu etno - politického konfliktu navrženého T. R. Gurrem. Budeme vycházet z Gurrových faktorů mobilizace, motivací, kapacitě a příležitostí, které by nám měly ukázat, kde leží příčiny konfliktu v Kamerunu.

Analýza bude pracovat se čtyřmi nezávislými proměnnými. V rámci první proměnné, která bude zkoumat kapacitu mobilizace členů sociálních hnutí, bude zkoumána kamerunská anglofonní identita a základní identifikační parametry Kamerunců. V této části analýzy se zaměříme na konstrukci identity a mobilizační strukturu zkoumané etno - politické skupiny. Druhá nezávislá proměnná bude zkoumat motivace k mobilizaci členů dané etno - politické skupiny. Analýza se zde zaměří na míru rozhořčení lidí v Kamerunu, co se týče kvality jejich života, jako faktoru, který lidi motivuje povstat proti současnému politickému uspořádání. Třetí faktor zkoumající kapacitu, kterou má skupina k dispozici k prosazení svých zájmů, bude zkoumat intenzitu a formy odboje dané etno - politické skupiny. Poslední nezávislá proměnná bude zkoumat vnější příležitosti, ve kterých daná skupina operuje. Analýza se v tomto posledním případě zaměří na míru politických represí, které mají vliv na rozhodování členů etno - politických skupin.

Námi zkoumané proměnné - míra mobilizace, rozhořčení, odboje a represí, ovlivňují průběh celého etno - politického konfliktu. Zkoumané faktory na sobě nejsou nezávislé, ale ovlivňují samy sebe navzájem. Například lidé mohou vinit politický režim za snižování jejich kvality života. Jejich cílem se

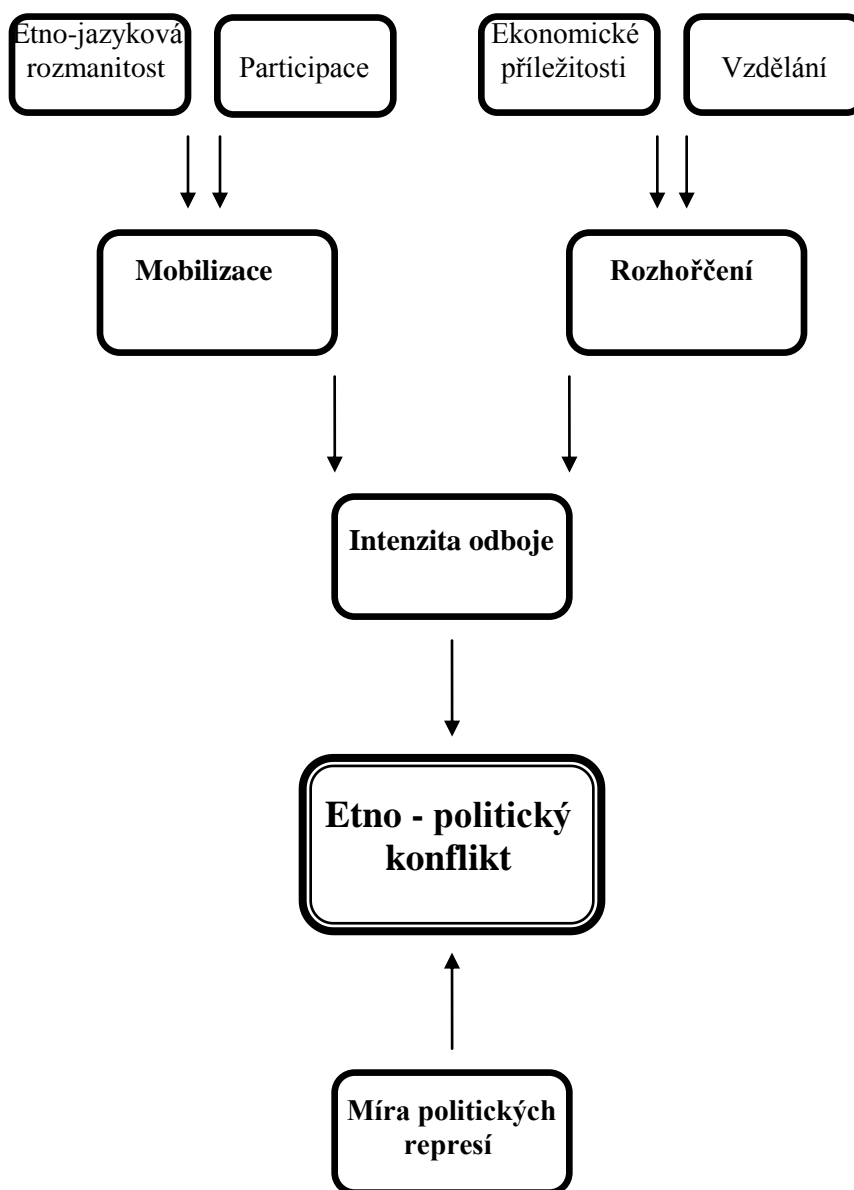
stane zlepšit podmínky svého života, což zvyšuje intenzitu odboje, který je posilován společnou identifikací. Politický režim může shledat daný odboj za nebezpečný a ohrožující současné uspořádání a s cílem zachovat řád nastaví tomu odpovídající represe. Anebo neuspokojivé životní podmínky mohou stát za mobilizací členů etno - politických skupin a společný pocit deprivace může posilovat identifikaci k dosažení vytyčených cílů. Míra identifikace členů etno - politických skupin poté ovlivňuje formy odboje. Zároveň etno - politický odboj probíhá v určitém politickém prostředí, které bude reagovat na danou výzvu. Pokud daný režim nastaví vysokou míru represí, může to zvyšovat touhy lidí po nápravě a pomstě, a tak zvyšovat intenzitu odboje. Vysoká míra politických represí omezuje kvalitu lidského života, což poté může vytvářet pocit deprivace a frustrace, což dále může lidi motivovat k etno - politickým činům. Především je-li se skupinou zacházeno odlišně, členové dané etno - politické skupiny se budou více identifikovat se svým nerovnoměrným postavením a budou tak více motivováni dosáhnout svých cílů.

Hypotézy práce budou vycházet z následujících předpokladů. Budeme vycházet z toho, že vyšší míra identifikace zvyšuje intenzitu odboje. Společná identifikace umožňuje etno - politické skupině jednat jako jeden celek, což zvyšuje možnosti odboje. Vyšší míra identifikace mezi členy etno - politického hnutí zvyšuje jejich úsilí získat to, pro co bojují. Z toho můžeme odvodit první hypotézu: *vyšší míra identifikace mezi členy etno - politické skupiny zvyšuje intenzitu odboje*. Slabé nebo neexistující vztahy mezi členy spíše podkopávají pokusy o kolektivní jednání. V rámci této hypotézy budeme zkoumat etno - jazykovou rozmanitost Kamerunu a participaci Kamerunců v politických záležitostech, jako ukazatele identifikace, tedy mobilizace dané etno - politické skupiny. Dále budeme přepokládat to, že neuspokojivé životní

podmínky posilují frustraci a rozhořčení obyvatel, což může lidi motivovat k etno - politickým činům. Společný pocit deprivace může vytvářet spolupráci s cílem dosáhnout vytyčených cílů. To znamená že, *relativní deprivace vytváří rozhořčení, které vede k protestu*. V rámci analýzy politické nestability v Kamerunu faktory rozhořčení určíme jako snižující se ekonomické příležitosti a kvalitu vzdělání. A nakonec budeme předpokládat, že vysoká míra politických represí vytváří pocit deprivace, což lidi motivuje k etno - politickým činům, což dále zvyšuje intenzitu odboje. Především je-li se skupinou zacházeno odlišně a represe jsou namířeny proti určité menšině ve společnosti, členové dané etno - politické skupiny jsou více motivováni dosáhnout svých cílů. Z toho můžeme odvodit poslední hypotézu: *protest zvyšuje míru represí a naopak, represe zvyšují intenzitu odboje*. Zde budeme zkoumat míru politických represí a politické prostředí Kamerunu.

Následující model etno - politického konfliktu naznačuje vztahy mezi proměnnými, ze kterých poté bude vycházet analýza. Na etno - politický konflikt mají vliv především její dva hráči - daná etno - politická skupina, která stojí proti danému politickému uspořádání a zároveň její rozhodnutí jsou ovlivněna politickým režimem uvnitř, kterého operuje. Politický režim ovlivňuje rozhodování etno - politických skupin pomocí nastavování politických represí. Na intenzitu odboje mají vliv možnosti mobilizace členů etno - politických skupin, mezi které patří míra etno - jazykové identifikace a míra participace členů na společných akcích a dále míra rozhořčení, která je určena faktory, které odrážejí kvalitu lidského života, který žijí členové daných skupin, v této práci sem zahrneme ekonomické příležitosti a kvalitu vzdělání.

Model etno - politického konfliktu v Kamerunu:

Předmět výzkumu

Kamerun se administrativně dělí na deset regionů. Na severu země se nacházejí tři převážně muslimské regiony - *Adamawa, North a Far North*, v centru země leží frankofonní regiony - *Centre, South, East, West a Littoral* a na západě země se nacházejí dva aglofonní regiony - *Northwest a Southwest* (viz.

Příloha 1). Předmětem výzkumu se v této práci stává anglofonní menšina a její odboj. Anglofonní menšina žije ve dvou aglofonních Kamerunských provinciích a tvoří asi 21 procent populace a žije asi na 9 procentech rozlohy Kamerunu.

Politická a ekonomická kontrola etnickou většinou je dominantní formou moderních afrických států, které často zanechávají menšinové obyvatelstvo v nevýhodě. Kořeny budoucího konfliktu jsou nedílnou součástí systematické diskriminace, vyloučení, pohrdání a ponižování, represí a útlaků. Příkladem může být nigerijská občanská válka v letech 1967 - 1970, tzv. válka o Biafru. Poté, co se menšinové etnikum Igbo odtrhlo od federace Nigérie a založili vlastní stát Biafru, stali se terčem pogromů a vyhlazování ze strany nigerijské vlády. Velkou roli v tomto konfliktu hrála ropa a nerovnoměrné rozdělování zisků z ní. V bývalé Biafře se nacházejí tři čtvrtiny ropných zdrojů a obě státní zařízení spoléhala na její využívání. Genocida ve Rwandě v roce 1994 byla vrcholem zacházení s menšinami v subsaharské Africe. Většinovému etniku Hutu se během několika měsíců téměř podařilo vyhladit menšinové etnikum Tutsi, protože se s nimi nechtěli podílet na vládnutí. Tyto příklady a další nám nastiňují problémy, se kterými se potýkají menšiny v současných afrických státech (Dowden 2009, Emmanuel 2008, Mbanaso a Korieh 2010).

Kamerun je jedna z nejvíce heterogenních zemí Afrického kontinentu a tvrdí se, že v Kamerunu žije více než 250 různých etnických skupin a můžete se domluvit až 24 různými jazyky. S ohledem na takové množství jazyků není divu, že angličtina a francouzština se staly *lingua franca* po celé zemi. Od 90. let 20. století se Kamerun intenzivně potýká s tzv. "anglofonním problémem", kdy anglofonní část obyvatelstva se staví do opozice proti současnému politickému uspořádání a vytváří tak prostředí politické nestability. Autor Walters Saman přirovnává „anglofonní

problém“ k případům jako je Východní Timor, Eritrea nebo Západní Sahara a má mnoho společného se skutečnými pocity marginalizace anglofonní menšiny v rámci frankofonního dominantního státu. Podle Samana: "anglofonní problém je založen na kulturní identitě anglicky mluvících Kamerunců, kteří tvoří menšinu v rámci kamerunské republiky“ (Saman 2010: 243 - 251).

„Anglofonní problém“ se projevuje častými stížnostmi anglicky mluvících obyvatel ohledně nedostatku rovných příležitostí ve své zemi. Anglofonní stížnosti vycházejí z politické, ekonomické a kulturní diskriminace. Anglofonní obyvatelé si stěžují, že jsou vyloučeni z procesů politického rozhodování. Například anglofonní obyvatelé neměli nikdy svého zástupce v klíčových pozicích jako je Ministr územní správy, zahraničních věcí, národní bezpečnosti a obrany od sjednocení země před více než 50 lety. Navíc nejmocnější státní korporace, jako je například CDC (*Cameroon Development Corporation*) nebo státní televize CRTV (*Cameroon Radio and Television*) zůstávají zcela neovlivněny anglicky mluvícími Kamerunci. Také mnoho anglofonních Kamerunců shledává problém v tom, že státní zdroje nejsou rozdělovány spravedlivě i přesto, že se v anglofonních regionech produkuje většina zemědělské výroby a nachází se většina nerostných surovin. Dalším základem jejich stížností je kulturní a jazyková diskriminace. Anglicky mluvící Kamerunci tvrdí, že jejich jazyk a kultura jsou systematicky potlačovány frankofonním státem. Angličtina je zcela ignorována v oficiálních prohlášeních vlády ve prospěch francouzštiny. Do dnešního dne jsou hlavní správní rozhodnutí ve všech státních médiích prezentovány ve francouzštině. Prezident Biya, který je u moci více než 30 let, nikdy nepromluvil k národu v angličtině. To je považováno mnoha anglicky mluvícími Kamerunci za projev

neúcty směrem k anglofonní menšině, která je součástí Kamerunské republiky od sjednocení v roce 1961 (Saman 2010: 253 - 255).

Navzdory těmto faktům kamerunský stát odmítá uznat existenci „anglofonního problému“. Místo toho používá taktiku ignorace a potlačení tohoto vnitrostátního problému. Tato politika se ovšem v posledních dvou dekadách jeví jako kontraproduktivní. Mezi anglofonními obyvateli se začaly projevovat separatistické tendence. Byla založena Národní rada jižního Kamerunu (SCNC), která si klade za cíl odtržení od Kamerunské republiky a založení svého vlastního státu. Její radikální větev dokonce v roce 1999 vyhlásila jednostrannou nezávislost anglofonního Kamerunu (Saman 2010: 258 - 260).

Dle mnohých lidí v Kamerunu žádný konflikt neexistuje, protože od získání nezávislosti se zemi zatím úspěšně daří vyhnout se válce. Avšak na druhou stranu se pod Biyovým frankofonním režimem utvořila anglofonní opozice, která si klade za cíl politické přeuspořádání. Začali se objevovat lídři, kteří hlásí, že anglofonní a frankofonní Kamerun byly vždy dvě oddělené země a kultury s odlišným jazykem, vzdělávacím a administrativním systémem, s oddělenou historií a způsobem života, s odlišnými vizemi a touhami. Těmito slovy lídři anglofonních sociálních hnutí argumentovali u Afrického soudu pro práva člověka a národů³ proti vládě Kamerunské republiky (Emmanuel 2008: 200 - 203).

Formy sběru dat

Práce pracuje s dvěma druhy dat. Nejdříve se budeme věnovat etno - politickému konfliktu v Kamerunu se zaměřením na „anglofonní problém“ z teoretického hlediska, to znamená, jak je

³ Africký soud pro práva člověka a národů byl založen v roce 1998 a jeho účel je efektivní ochrana a podpora lidských práv v Africe a dosahování tak cílů daných Africkou chartou práv člověka a národů. Soud sídlí v Tanzanii ve městě Arusha.

tento konflikt rozpracován v dostupné literatuře a zdrojích. Podrobně si popíšeme a rozpracujeme všechny čtyři zkoumané proměnné. V rámci mobilizace se zaměříme na etnické složení Kamerunu, kulturní vymezení anglofonní identity a na organizační strukturu a cíle anglofonního odporu. Faktor rozhořčení budeme zkoumat z hlediska sociálně - ekonomického prostředí anglofonních regionů v Kamerunu. Zaměříme se zde především na takové faktory, které ovlivňují kvalitu lidského života, jako jsou ekonomické příležitosti a vzdělání. Ve třetí části této analýzy se zaměříme na anglofonní odboj, především na jeho intenzitu v čase a formy. V poslední části se budeme věnovat politickým podmínkám, v rámci kterých anglofonní skupiny operují. Zaměříme se především na to, jaký politický režim v Kamerunu vládne a na vliv a míru represí namířených proti anglofonnímu odboji. Druhá forma analýzy se bude věnovat statistickému zpracování dat etno - politického konfliktu v Kamerunu. V rámci tzv. korelační analýzy budeme zjišťovat vzájemný vztah mezi námi vybranými proměnnými. Zkoumané vztahy se budou odvíjet z výše uvedených hypotéz a sestaveného modelu. Korelační analýza nám ukáže, jak na sobě dané procesy závisejí, z čehož poté budeme moci určit míru etno - politického konfliktu v Kamerunu. Závěry vyplývající z této analýzy by nám měly říci, v jaké fázi se kamerunský etno - politický konflikt nachází a zda je Kamerun na cestě k vážnému vnitřnímu konfliktu či občanské válce.

Data pro potřebnou analýzu budeme čerpat z různých mezinárodních databází, jako je například *African Elections Database*, *Armed Conflict Location & Event Data Project*, *Ethnologue*, *Ibrahim Index of African Governance*, *The Political Terror Scale* a *World Bank Data*. Práce nevyužívá národní statistické databáze Kamerunu, kvůli vládní tendenci manipulovat s výsledky dat, jako například ukazují výsledky voleb v Kamerunu.

3. Analýza

I. Mobilizace a konstrukce anglofonní kamerunské identity

Mobilizace kolem anglofonní kamerunské identity začala v 90. letech 20. století, nicméně anglofonní kultura v Kamerunu zakořenila daleko dříve. Od 15. století začali Britové obchodovat na pobřeží dnešního anglofonního Kamerunu a od roku 1850 měli Britové převážnou kontrolu nad kamerunským pobřežím a byli připraveni podepsat smlouvy s místními náčelníky za účelem anektovat zemi oficiálně. Avšak v roce 1884 se Kamerun stal součástí Německé říše. Během německé kolonizace bylo založeno mnoho zemědělských plantáží, a to zejména na jihozápadě země. Plantáže sloužily zejména k produkci kaka, banánů, čaje nebo gumy. I přesto, že se němčina stala oficiálním jazykem země, mezi Kamerunci na plantážích byla velmi rozšířena *pidgin angličtina*⁴. Pidgin angličtina se také stala hlavním komunikačním prostředkem mezi obchodníky a na tržnicích (Delancey et al. 2010: 5 - 7, Todd 1982: 5 - 6).

Po první světové válce, když Německo ztratilo své zámořské kolonie, tehdejší Společnost Národů svěřila Kamerun mezi Francii a Británií. Tato území jsou obvykle nazývána jako Francouzský Kamerun a Britský Kamerun. Britský Kamerun se skládal ze dvou částí - jižní a severní Britský Kamerun. Britská vláda na těchto dvou území byla odvozena od vlády kolonie Nigérie. Hlavní ekonomickou aktivitou v Britském Kamerunu bylo

⁴ Loreto Todd uvádí, že Kamerunská angličtina se liší od mezinárodních norem standardní angličtiny, protože Kamerunci, jak z anglofonních tak i frankofonních oblastí, nemluví a nepíší standardní angličtinou, ale angličtinou, která je ovlivněná jejich mateřskými jazyky. Loreto Todd analyzovala, že žádný Kamerunec neuvádí pouze standardní angličtinu, ale mluví jejími různými formami, které jsou ovlivněny místními jazyky a způsoby vyjadřování (Todd 1982: 14).

zemědělství, jelikož zde byla umístěna většina německých plantáží. Zatímco francouzská vláda ve své části Kamerunu položila základy průmyslovému rozvoji a infrastruktuře. Francouzi investovali mnohem více do rozvoje své části než Britové v anglofonním Kamerunu. Do Francouzského Kamerunu bylo investováno mnohem více kapitálu a usadilo se zde mnoho Francouzských usedlíků, takzvaných *colons*. V době získání nezávislosti byl Francouzský Kamerun na nezávislost připraven lépe. Francouzský Kamerun měl mnohem vyšší hrubý národní produkt na obyvatele, lepší vzdělání, zdravotní péči a infrastrukturu než Britský Kamerun (Delancey et al. 2010: 4 - 7).

1. ledna 1960 Francouzský Kamerun vyhlásil nezávislost a prvním prezidentem se stal muslim Ahmadou Ahidjo, pocházející ze severu Kamerunu. 22. února 1961 se konalo referendum v britských částech Kamerunu. Obyvatelé se měli rozhodnout mezi sloučením s frankofonním Kamerunem nebo plnou integrací do Nigérie. Jižní Britský Kamerun se rozhodl sloučit s bývalým Francouzským Kamerunem, kdežto severní Britský Kamerun hlasoval o připojení k federaci Nigérie. 1. října 1961 jižní Britský Kamerun a Francouzský Kamerun byly sjednoceny do *Federal Republic of Cameroon*. Angličtina a Francouzština se staly oficiálními jazyky nové federativní republiky. Angličtina se stala jazykem správy a vzdělání ve dvou anglofonních regionech, Francouzština plnila podobnou úlohu ve frankofonních regionech (Delancey et al. 2010: 7 - 8).

V době vlády prvního prezidenta se veškerá politická moc centralizovala v hlavním městě Yaoundé a v jedné osobě, v samotném prezidentovi. V této době Kamerun byl autoritářským státem s jedinou politickou stranou, v němž občanská a lidská práva byla odsunuta na okraj. Ahidjo prohlásil budování sjednoceného nacionalistického státu za hlavní cíl - ostatně jako

hodně afrických zemí té doby, využíval strachu, že různorodá etnická populace může vyvolat násilný konflikt. Ahidjo používal tento pocit strachu z etnického konfliktu k ospravedlnění autoritářské vlády. Ve snaze centralizovat moc ukončil federaci v roce 1972 a nahradil ji vysoce centralizovanou vládou, z politického procesu vyřadil všechny politické strany, kromě jeho vlastní *Cameroon National Union* (CNU) (DeLancey et al. 2010: 7 - 8). Právě zrušení federace se stalo pro mnoho anglofonních Kamerunců vztyčným bodem jejich protestů a návrat k federativnímu uspořádání se stal cílem některých lídrů anglofonního odboje (Anchimbe 2013, Konings a Nyamnjoh 2003).

Politická liberalizace v poslední dekádě předešlého století poskytla příležitosti pro mobilizaci za účelem dosažení nebo ochrany svých zájmů v mnoha afrických státech. V této době vznikla řada kamerunských anglofonních asociací, které zdůrazňují především rozdíly mezi anglofonními a frankofonními obyvateli Kamerunu na základě odlišné koloniální historie a kultury, která zahrnuje především odlišný jazyk, administrativní a vzdělávací systém. Anglofonní lídři se staví hlavně proti frankofonním hegemonickým a asimilačním tendencím v současném postkoloniálním Kamerunu. Jejich hlavním cílem se stala rekonstrukce současného politického uspořádání. Avšak anglofonní identita není homogenní a rozdíly jsou znatelné v odlišných představách o budoucím uspořádání Kamerunu. Některé anglofonní skupiny bojují za návrat federálního státu, jiné preferují secesi a založení nového státu. Navíc zde existují různé etnické vazby mezi anglofonními obyvateli, které mají vliv na celou situaci v Kamerunu (Konings 2009 a 2011).

Konstrukce anglofonní identity

Anglofonní identita není homogenní, ale je poznamenána rozdíly mezi dvěma anglofonními regiony. Existují zde rozdíly mezi lidmi z pobřežních oblastí (region *Southwest*) a lidmi z vnitrozemí (region *Northwest*) v rámci společenské a politické organizace. Například ve vnitrozemí se nacházejí centralizovaná náčelnictví, kdežto na pobřeží je náčelnictví slabou institucí a převážně koloniálním výtvozem. V Kamerunu žije více než 250 různých etnických skupin, z nichž některá jsou poměrně velká sjednocená náčelnictví, jako je například náčelnictví *Grassfield*⁵ nebo *Lamidat*⁶, zatímco jiné etnické skupiny v dříve zalesněných oblastech a podél pobřeží nevyvinuly žádný tradiční centrální systém správy (Anchimbe 2013, Kouega 2007).

Různé etnické skupiny Kamerunu lze rozdělit do pěti hlavních populačních skupin. Nejpočetnější skupinou jsou *West Highlanders*, kteří představují 31 procent populace. Tito lidé žijí především v provinciích Northwest a West a zahrnují etnické skupiny, jako jsou například Bamileke nebo Bamoun. Další skupinou jsou *Southerners*, kteří žijí převážně v provinciích South a Centre. Tato populační skupina zahrnuje 19 procent celkové populace a patří sem etnika, jako je například Beti, etnická skupina současného prezidenta Kamerunu. V provincii Southwest žijí tzv.

⁵ Náčelnictví *Grassfield* se nacházejí především v anglofonní provincii Northwest a k náčelnictví *Grassfield* se také hlásí etnická skupina Bamileke z frankofonní provincie West. Nejvyšší autoritou je náčelník *Fon* (pl. *Fons*). Tito náčelníci jsou většinou loajální vůči prezidentu Biyovi a jeho vládnoucí straně, ale jejich lidé masově podporují opoziční anglofonní stranu SDF, která se staví proti současné vládě (DeLancey et al. 2010: 166).

⁶ Náčelnictví *Lamidat* je kulturní a administrativní jednotkou etnické skupiny Fulani. Nejvyšší autoritou je náčelník *Lomido* (pl. *Lamibe*) a v Kamerunu se toto náčelnictví nachází především na severu země v regionech Adamawa, North a Extreme North (DeLancey et al. 2010: 226).

Coastal Peoples, kteří představují 8 procent populace a zahrnují například etnickou skupinu Douala. Na severu Kamerunu se nacházejí dvě hlavní populační skupiny: *Kirdi*, kteří představují 11 procent populace a dnes žijí v horských oblastech, poté co byli vytlačeni etnickou skupinou *Fulani/Fulbe*. Fulani představují 10 procent populace a obývají nížiny severní poloviny Kamerunu (Anchimbe 2013, Kouega 2007).

Tabulka č. 1: Struktura společnosti v Kamerunu.

Populační skupiny Kamerunu	Lokalita	Etnické skupiny	Podíl (%)
West Highlanders	Northwest a West	Bamileke, Bamoun	31
Southerners	South a Centre	Beti	19
Coastal Peoples	Southwest	Douala	8
Kirdi	Horské oblasti na severu země	Kirdi	11
Fulani/Fulbe	Nížiny na severu země	Fulani/Fulbe	10

Zdroj: Anchimbe 2013, Kouega 2007.

Sever Kamerunu je etnicky homogennější než jih země, navíc obyvatelé jižní poloviny Kamerunu jsou dále rozděleni odlišnou koloniální historií, která zde zanechala dva odlišné jazyky a dvě odlišné kultury. Zdá se, že etnické a regionální vazby zabraňují vytvoření jasného a jednotného anglofonního pohledu nebo sjednocení frankofonní většiny. Na rozdíly mezi anglofonními regiony upozorňují také lídři anglofonních organizací. Od roku 1990 region Northwest byl hlavním místem vzniku anglofonního odporu a nespokojenosti. Lídři z provincie

Southwest začali cítit, že jsou ovládáni anglofonními lidry z vnitrozemí, a že region Northwest dominuje regionu Southwest. A tak elita z regionu Southwest začala požadovat větší autonomii své provincie v rámci anglofonního Kamerunu. Lídři z regionu Southwest začali tak preferovat budoucí uspořádání státu v rámci federace, kde regiony Southwest a Northwest budou dvě autonomní jednotky anglofonního Kamerunu (Fanso 1999, Nyamnjoh 1997 a 1999).

Mobilizační struktura a cíle anglofonního odporu

Do mobilizační struktury anglofonního odporu se odrážejí výše zmíněné rozdíly mezi dvěma anglofonními regiony. Díky etnickým rozdílům, společenské a politické organizaci se v anglofonních regionech rozvinuly odlišné představy budoucí státní organizace. Lídři z pobřežních oblastí preferují federaci, která se bude skládat z deseti států, které mají být odvozeny ze současného administrativního členění Kamerunu, nebo secesi tzv. *zero-option*, která si klade za cíl odtržení anglofonního Kamerunu od frankofonní části a založení vlastního státu. Lídři z provincie Northwest podporují federaci, která by měla rozdělit Kamerun na čtyři federální celky na základě regionálních a etnických vazeb (Konings 2009 a 2011).

Ve vnitrozemní anglofonní oblasti dominuje hlavní opoziční politická strana Sociální demokratická fronta (SDF), která byla založena v květnu v roce 1990 jako vůbec první opoziční strana v zemi. SDF byla založena v Bamendě, hlavním městě provincie Northwest. Nejdůležitější anglofonní nátlaková skupina, která v zemi operuje legálně, je Anglofonní hnutí Kamerunu (CAM), které bylo založeno v roce 1991. CAM je považováno za symbol anglofonního boje proti frankofonní nadvládě. První konference této nátlakové skupiny se konala v hlavním městě provincie Southwest Buea. CAM je zastřešující organizací pro

různé další anglofonní nátlakové skupiny jako je TAC (*Teachers Associations of Cameroon*) nebo CAPTAC (*Confederation of Anglophone Parents - Teachers Association of Cameroon*), které se snaží uchovat anglofonní vzdělávací systém jako své kulturní dědictví oproti frankofonním asimilačním vzdělávacím snahám. Anglofonní nátlakové skupiny, které podporují secesi neboli odtržení anglofonního Kamerunu od zbytku země, se sdružují pod Národní radou jižního Kamerunu (SCNC). SCNC se domnívá, že anglofonní Kamerun dosud nezískal nezávislost a požadují vytvoření nového státu. SCNC má úzké vztahy s nátlakovou skupinou SCYL (*Southern Cameroons Youth League*), která se považuje za její militantní křídlo a s BSCLF (*British Southern Cameroons Liberation Front*), což je skupina disidentů, kteří v roce 1999 přepadli rozhlasovou stanici ve městě Buea a vyhlásili jednostrannou nezávislost anglofonního Kamerunu (Konings 2009 a 2011).

Každá z těchto hlavních anglofonních nátlakových skupin má za cíl obranu anglofonních zájmů a rekonstrukci kamerunského současného státního uspořádání. Nicméně, tyto etno - politické skupiny se liší v názorech, jak dosáhnout svých cílů. Každá z výše zmíněných anglofonních etno - politických skupin má jiný pohled na budoucí státní organizaci. Jejich názory se liší v počtu států, které by se měly nacházet v rámci budoucího federálního uspořádání Kamerunu. Biyův neoblomný přístup k jednání o návrat k federaci přinutil některé skupiny přijmout ještě radikálnější postoj a usilovat o odtržení anglofonního Kamerunu od zbytku republiky (Konings 2009 a 2011).

Během politické liberalizace SDF rozšířila svůj vliv i do frankofonních provincií a získala především podporu etnické skupiny Bamileke. Někteří lidé SDF přezdívají jako „Anglo-Bami“ alianci. Početní Bamileke doufají, že se přes SDF dostanou k určité

politické moci, která je převážně v rukou vládnoucí etnické skupiny Beti. SDF se musela přizpůsobit nové situaci a začala samu sebe stále více prezentovat jako národní než pouze anglofonní stranu, aby uspokojila frankofonní členy strany. SDF začala být velice úspěšná v sousedních frankofonních provinciích West a Littoral a frankofonní členové brzy početně převážili anglofonní členy. Přibližně 60 procent frankofonních členů jsou Bamileke, kteří mají úzké vztahy právě s etnickými skupinami v anglofonní provincii Northwest. SDF tak adoptovala postoj federace se čtyřmi státy. Kamerun by se měl skládat ze čtyř federativních celků: západ, který by se skládal z provincií Northwest a Southwest, středozápad, kam by měly patřit regiony West a Littoral, jih, složený z provincií Centre, South a East a sever, kam by spadaly provincie Adamawa, North a Extreme North (Konings 2009 a 2011).

Vzhledem k tomu, že SDF přijala polovičitý postoj směrem k anglofonnímu problému, začaly vznikat různé další nátlakové skupiny, které si kladou za cíl také ochranu anglofonní identity. Etno - politická skupina CAM adoptovala postoj federace, která by zahrnovala deset států, jejichž hranice by kopírovaly současné administrativní dělení. Třetí nejdůležitější anglofonní etno - politická skupina SCNC si klade za cíl secesi, tzv. *zero option* (Konings 2009 a 2011). Secese v postkoloniální Africe není preferovanou formou afrických států a Africké unie, protože secese by narušila územní celistvost současných států. Secesionistický pokus Biafry v Nigérii vedl ke krvavé občanské válce a nezávislost Eritrei a Jižního Súdánu jsou výjimkou formální reorganizace Afrického kontinentu na politické mapě. Požadavky nezávislosti Somalilandu a Puntlandu v rámci Somálska nebyly až do dnešní doby vyslyšeny (Dowden 2009, Emmanuel 2008, Mbanaso a Korieh 2010).

Tabulka č. 2: Organizační struktura anglofonního odboje v Kamerunu.

Název organizace	Lokalita	Postoj k budoucímu uspořádání státu	Podorganizace
SDF	Northwest	Federace čtyř států	x
CAM	Southwest	Federace deseti států	TAC, CAPTA
SCNC	Southwest	Secese/zero option	SCYL, BSCLF

Zdroj: Konings 2009 a 2011.

Analýza etno - jazykové rozmanitosti a její vliv na mobilizaci

Zvýšené množství etnických konfliktů přilákalo zájem mnoha výzkumníků v sociálních vědách a mnohé studie se zabývají otázkou vlivu etno - jazykové rozmanitosti na sociální konflikty a občanské války. Etno - jazykovou rozmanitostí se například zabývá teorie etnické polarizace, jejíž hlavní představitelkou je španělská politoložka Marta Reynal - Querol. Tato teorie říká, že etno - politický konflikt s největší pravděpodobností propukne v zemích, kde relativně větší menšinové obyvatelstvo stojí proti jiné etnické skupině, která je charakterizována jako většina. Podle M. Reynal - Querol největší riziko vypuknutí občanské války je spojeno se středním rozsahem etnické polarizace (Montalvo a Reynal - Querol 2005: 798). Podívejme se na příklad Súdánu, dlouholetá súdánská občanská válka propukla mezi arabským severem a černým jihem a vyústila v nezávislost Jižního Súdánu v roce 2011. Důvody války byly, že

obyvatelé jihu země se cítili zanedbávání a potlačování vládou v Chartúmu na základě jejich odlišné etnické příslušnosti. V Súdánu se můžeme domluvit až 134 jazyky, ale vládnoucí elita mluví pouze arabsky. Obyvatelé jihu Súdánu cítili, že je s nimi jednáno jako s druhořadými občany a dožadovali se stejných práv, jako mají občané severu, převážně arabského původu (Dowden 2009: 158 - 163).

Data etnické polarizace uvádějí, že se Kamerun nachází ve středu pomyslné škály etnické polarizace s hodnotou 0,576. To znamená, že se v Kamerunu nacházejí spíše větší menšiny. Střední úroveň etnické polarizace nám naznačuje, že v Kamerunu bude existovat více větších skupin, které by mohly požadovat více práv, pokud by jim daný systém nevyhovoval. Co tedy drží Kamerun pohromadě navzdory rozšířené nestabilitě v okolních státech a v Africe jako celku? Jinde podobné podmínky vedly k násilným střetům, ale Kamerun, dosti podivně, je paralyzován nějakým hypnotickým kouzlem a kamerunské vládnoucí elitě se zatím stále daří udržet Kamerun pohromadě.

S možným vysvětlením přicházejí politologové Klaus Desmet, Ignacio Ortuño - Ortín a Romain Wacziarg, kteří se zabývají tím, jakou roli hrají etno - jazykové rozdíly při vypuknutí občanské války. Zdá se, že etno - jazykové rozdíly nejvíce přispívají k vypuknutí konfliktu ve vnitrostátních konfliktech způsobené střetem zájmů různých skupin ve společnosti. Autoři Desmet, Ortuño - Ortín a Wacziarg neshledávají vztah mezi heterogenní společností (ať měřeno frakcionalizací nebo polarizací) a vznikem občanské války. Tvrdí, že musíme hledat hlubší rozdíly mezi skupinami, než je pouze povrchové rozdělení jednotlivých jazyků. Například povrchovým jazykovým rozdělením jazyků v Súdánu zjistíme, že je to velice heterogenní země. Avšak když se podíváme na hlubší klasifikaci, zjistíme, že

místní jazyky můžeme rozdělit do dvou odlišných jazykových rodin - Afroasijská a Nilosaharská jazyková rodina (Desmet et al. 2012: 322 - 330).

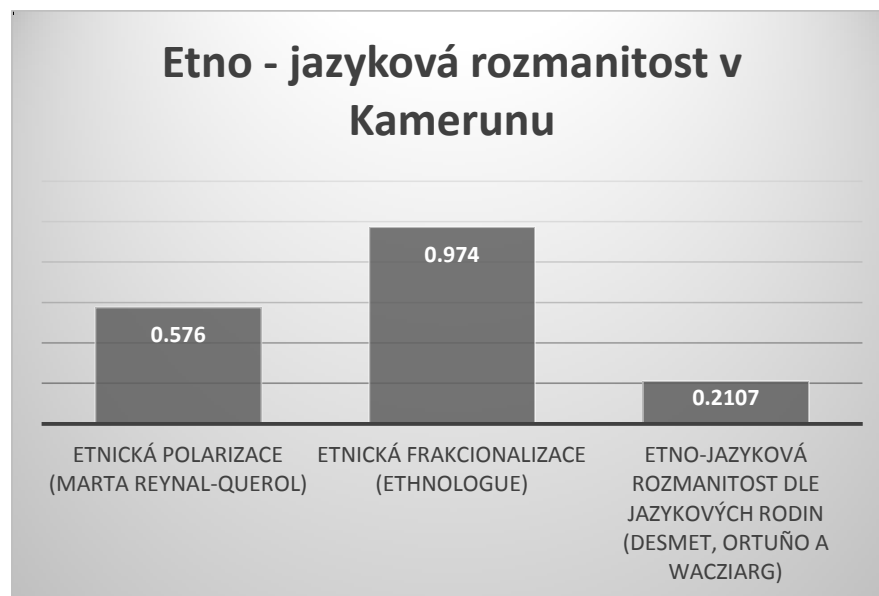
Hluboké střety zakořeněné v minulosti budou spíše vyvolávat násilný konflikt. Povrchové jazykové rozdíly dle autorů mohou způsobovat ekonomický úpadek způsobený komunikačními problémy. Tuto hypotézu si můžeme vysvětlit na příkladu Čadu a Zambie. Mezi léty 1965 až 2000 tyto dvě země zažívaly nejnižší ekonomický růst na světě s průměrným ročním růstem 1 procenta. *Human Development Index*, který měří úroveň života v jednotlivých zemích, umístil Čad na 170. místo a Zambii na 165. místo ze 177 měřených zemí. Zároveň obě země jsou považovány za vysoce heterogenní země. V Čadu se mluví přibližně 135 jazyky a v Zambii mezi 40 až 70 jazyky. Dle databáze etno - jazykové frakcionalizace *Ethnologue* Čad a Zambie se pohybují v horních příčkách etno - jazykové frakcionalizace⁷. Navzdory jejich podobné etno - jazykové frakcionalizaci, co se týče civilních konfliktů, mají tyto dvě země rozdílné zkušenosti. Čad zažívá pravidelně různé vnitřní konflikty od získání nezávislosti, kdežto Zambie žádný násilný konflikt zatím nezažila. V Čadu během kolonizace a po získání nezávislosti byla politická moc koncentrována na křesťanském jihu a převážně arabský sever byl opomíjen. Marginalizace arabského severu vedla k vypuknutí občanské války v roce 1965. Od té doby v Čadu vládne nestabilita. Tuto skutečnost a odlišnost mezi těmito dvěma zeměmi autoři nové metody měření etno - jazykových odlišností přisuzují skutečnosti, že v Čadu se dají jednotlivé jazyky rozdělit do tří jazykových skupin: třetina obyvatel mluví Afroasijskými jazyky, polovina lidí užívá Nilosaharské jazyky a zbytek obyvatel mluví jazyky Nigerokonžské jazykové rodiny. V Zambii 99,5 procent

⁷ Databáze *Ethnologue*: hodnota pro Čad: 0,95 a pro Zambii: 0,85.

obyvatel mluví jazyky, které patří do Nigerokonžské jazykové rodiny. Když vezmeme v úvahu rozdělení obou zemí dle jazykových rodin, přijdeme na to, že Čad je mnohem hlouběji rozdělen než Zambie (Desmet et al. 2012: 322 - 330).

Následující graf naznačuje etno - jazykovou rozmanitost v Kamerunu v kontextu různých databází, které měří etnickou diverzitu. Tradiční databáze etnické polarizace a frakcionalizace označují Kamerun jako velice heterogenní zemi, kde možnost vypuknutí konfliktu je vysoká. Zatímco data etno - jazykové rozmanitosti dle jazykových rodin řadí Kamerun mezi méně heterogenní země než předešlé dvě databáze.

Graf č. 1: Etno - jazyková rozmanitost v Kamerunu dle různých databází.

Zdroj: Databáze Ethnologue.

Dle etno - jazykové analýzy bychom mohli říci, že Kamerun není až tak silně rozdělenou zemí a navíc dle politologa Verkijika Fansa nebo Francise Nyamnjoha za „politickou stabilitou“ v Kamerunu stojí „politika regionální a etnické

rovnováhy“⁸, kterou zavedl první prezident Ahidjo, v níž pokračuje i druhý prezident Biya. Tato politika vytváří iluzi, že jednotlivci se zcela musí oddat prezidentovi a vládnoucí straně, pokud chtějí dosáhnout úspěšné kariéry v politice a ekonomice. Účelem této politiky je odvést pozornost Kamerunců od jejich skutečných problémů a zničit všechny snahy boje proti vládě. Všechny problémy v Kamerunské společnosti jsou potlačovány a prezident se drží u moci tím, že regionální a etnické elity štvě proti sobě. Politika regionální a etnické rovnováhy tak potlačuje celonárodní integraci (Fanso 1999, Nyamnjoh 1997 a 1999).

Anglicky mluvící Kamerunci by měli ve svém vlastním zájmu spolupracovat a ne se nechávat ovlivňovat politikou „rozděl a panuj“. Ale pokud se individuální lídři chtějí dostat k důležitým pozicím, nezbývá jim nic jiného, než se zapojit do politické spirály regionální a etnické rovnováhy. Žádná osoba z anglofonních regionů nemůže být jmenována na důležitou pozici, aniž by jiná osoba neztratila své postavení. Tato politika tak vytváří oportunistické lídry v obou anglofonních provinciích, kteří podporují rozdělenost anglofonních regionů na Northwest a Southwest, aby tak zvýšili své šance dostat se do vysokých úřadů. S rostoucí popularitou SDF, CAM a SCNC kamerunská vláda používá taktiku „rozděl a panuj“ za účelem potlačení sjednoceného anglofonního odboje. Například v roce 1996 prezident Biya jmenoval premiéra a některé ministry z provincie Southwest na úkor předchozí šestileté vlády z regionu Northwest. Tento krok vyvolal v občanech provincie Southwest pocit, že skončila nadvláda jejich sousedů z Northwest regionu. Biya tak vytvořil falešné představy toho, že za problémy regionu Southwest nestojí

⁸ Někteří autoři přirovnávají politiku regionální a etnické rovnováhy k britské koloniální politice „rozděl a panuj“ (*divide and rule*), jejímž cílem bylo poštvat proti sobě různorodá africká etnika za účelem uchování britského *statusu quo* (Fanso 1999, Nyamnjoh 1997 a 1999).

nevykonná ústřední vláda, ale dominance lidí z Northwest regionu. Elita a lídři anglofonních částí Kamerunu tak nepřispívají k řešení anglofonního problému, ale sami se stávají překážkou na cestě k dosažení vytyčených cílů (Fanso 1999, Nyamjoh 1997 a 1999).

Takové sobecké chování jen stěží umožňuje přemýšlet o Kamerunu jako o prostředí, kde kolektivní akce dosáhne nějakých výsledků. Navíc masy obyvatel jsou pouze pasivními diváky a spoléhají přespolí na své lídry, že oni jsou řešením jejich problémů, než na své vlastní schopnosti organizovat se do sociálních hnutí a dosáhnout svých cílů. Kamerunci rádi prezentují sami sebe jako nevinné oběti sil, které jsou mimo jejich kontrolu. Tento postoj vede k obviňování druhých za své vlastní selhání. Tato mentalita je produktem politiky „rozděl a panuj“ a „regionální a etnické rovnováhy“ (Fanso 1999, Nyamjoh 1997 a 1999).

II. Socio - ekonomické prostředí anglofonních regionů v Kamerunu

Kamerun je rychle se rozvíjejícím státem a od získání nezávislosti prošel významnými změnami. Na počátku Biyovi prezidentské kariéry v roce 1982 žilo v Kamerunu přibližně 9 milionů lidí, z toho 3 miliony lidí žilo ve městech a 6 milionů na vesnicích. Dnes má Kamerun více než 22 milionů obyvatel, 12 milionů lidí žije ve městech a 10 milionů na vesnicích. To znamená, že populace Kamerunu se od té doby zvětšila o 60 procent a zároveň se Kamerun stal převážně urbanizovaným státem, kde více jak polovina lidí žije ve městech. Zatímco kamerunská ekonomika od 80. let nestoupá, ale naopak klesá. Na počátku 80. let HDP rostlo o neuvěřitelných 17,1 procent, ale v roce 1982 HDP kleslo na 7,5 procent růstu, tudíž prezident Biya převzal úřad v době ekonomické krize. Dnešní kamerunské HDP roste přibližně o 5,9 procent a jeho průměr na obyvatele je 1407

dolarů, což je méně než průměr pro subsaharskou Afriku jako celku, který je 1 638 dolarů na člověka.

Kamerunská ekonomika před objevením ropy (1960 až 1970) byla závislá na vývozu zemědělských plodin, jako je kakao, káva nebo bavlna. V této době zemědělství tvořilo téměř 40 procent HDP. Zpočátku Kamerun spoléhal právě na vývoz těchto tržních plodin, zatímco pěstování potravinářských plodin se často ignorovalo. Z tohoto důvodu si i dnes Kamerun musí nechat dovážet například cukr, pšenici nebo rýži, které jsou v zemi populární, ale nejsou pěstované v dostatečném množství pro potřeby obyvatel. Kamerun je tudíž zemí, která je nesoběstačná, co se potravin týče. Objev zásob ropy kolem poloostrova Bakassi v anglofonním regionu Southwest se stalo velkou podporou ekonomiky. V Kamerunu se ropa brzy stala nejcennější vývozní komoditou země. S těžbou ropy od roku 1978 se ekonomika Kamerunu prudce zvedla na 17 procent růstu, avšak pokles cen ropy na světovém trhu po roce 1985 vyvoval v Kamerunu ekonomickou krizi, která vedla k devalvaci kamerunského CFA franku v roce 1994. S koncem ekonomické krize se kamerunská ekonomika jakžtakž stabilizovala a od té doby roste v průměru o 4 procent ročně. Další pokles přišel ve druhé polovině 21. století. Mezi léty 2005 až 2009 HDP kleslo na 2,7 procent růstu. Studentské protesty na kamerunských univerzitách proti životním podmínkám v kampusech v letech 2005 a 2006 byly předvojem hospodářské krize, která započala v roce 2007. Export byl opět výrazně snížen a vládní příjmy se ztátně zúžily. Protesty v roce 2008 proti ústavnímu dodatku, který dovolil prezidentovi Biyovi pokračovat ve více než třicetileté vládě, se částečně obrátily v demonstrace za zlepšení životních podmínek. Obyvatelé se bouřili proti drahému živobytí a vysokým cenám základního zboží

jako je mouka, rýže, cukr nebo olej (Konings 2010: 1 - 40, Nyamnjoh 2008).

I přes velké zásoby nerostného bohatství a vysoký potenciál stát se ekonomicky vyspělým státem, obyvatelé Kamerunu nejsou spokojeni s jejich sociálním a ekonomickým statutem. Ekonomický stres je jedno z hlavních rozhořčení, které trápí anglofonní obyvatelstvo, konkrétně to, že státní zdroje nejsou rozdělovány spravedlivě i přesto, že anglofonní regiony, co se týče zemědělství a nerostných surovin včetně ropy, produkují většinu státních zdrojů. Podle některých odhadů anglofonní Kamerun produkuje 70 procent všech přírodních zdrojů v zemi, ale může využívat pouze 10 procent z celého zisku. V důsledku tohoto přerozdělování jsou anglofonní regiony zaostalejší a méně rozvinuté než zbytek země. Toto je viditelné například v oblasti infrastruktury, kdy stav silničních sítí v provincii Southwest i přesto, že se zde nacházejí naleziště ropy, je nejhorší v celé zemi (Konings 2010: 1 - 40, Nyamnjoh 2008).

Kamerunská vláda hraje významnou roli při řízení rozvoje a rozhoduje, do kterých sektorů ekonomiky a do jakých geografických oblastí půjde podpora. Za tímto účelem se vláda stala partnerem řady hospodářských podniků jako je například polostátní korporace *Cameroon Development Corporation (CDC)*, která sdružuje produkci všech plantážích v zemi, včetně těch anglofonních. Tyto polostátní podniky jsou často využívány jako politické zdroje. Političtí přátelé jsou odměňováni manažerskými pozicemi v těchto podnicích bez ohledu na to, že většina nových „businessmenů“ nemá žádné obchodnické dovednosti. Mnoho zbytečných zaměstnanců bylo přijato k politickým účelům a naklonění přízně. Korupční praktiky mnoha lidí v managementu pomalu ruší tyto podniky (Konings 2010: 59 - 60, Nyamnjoh 2008).

Ve srovnání s ostatními zeměmi subsaharské Afriky je Kamerun relativně úspěšným státem. Ale ve srovnání se situací před třiceti lety, většina Kamerunců cítí pocit selhání a předvídají chmurnou budoucnost země. Korupce, špatné plánování a využívání státních peněz k obohacování vládních osobností jsou významnými příčinami krize. Současná ekonomická situace a zároveň neustále se zvětšující populace Kamerunu tak představuje pro prezidenta Biyu velké problémy.

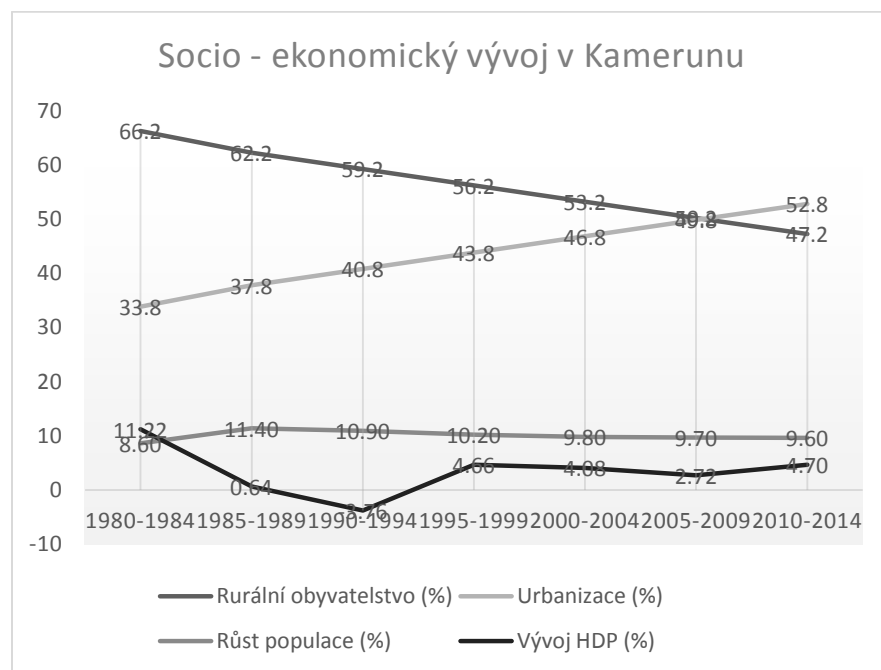
Analýza kvality lidského života v Kamerunu

Ekonomické bohatství ovlivňuje nejen sílu státu, ale také jeho úspěch a legitimitu mezi obyvateli. Pokud stát nenaplnuje touhy a očekávání svých obyvatel vzniká pocit relativní deprivace, jako opak sociálního uspokojení. Relativní deprivace je obecně považována za jedno z vysvětlení vzniku sociálních konfliktů, jinými slovy sociální konflikty mohou vznikat z kolektivních pocitů deprivace a frustrace obyvatel (Gurr 2000, Østby et al. 2009).

V této části analýzy se podíváme na strukturální podmínky kamerunské společnosti, které by mohly posilovat pocity relativní deprivace a vést k vytváření specifických sociálních hnutí. Klasické teorie relativní deprivace argumentují tím, že společné křivdy a nerovnosti mohou motivovat lidi k pozvednutí zbraní a propuknutí násilí. Autoři G. Østby, R. Nordas a J. K. Rod předpovídají, že občanský konflikt propukne s větší pravděpodobností v regionech, které trpí nízkou hladinou uspokojení, co se týče kvality zdravotnictví, vzdělání a ekonomického příjmu. Dále také trpí-li lidé více v přítomnosti než v minulosti, může to v nich vyvolat pocity deprivace z nadcházející chmurné budoucnosti, pokud se současná situace nezmění. Frustrace ze současných poměrů může přispívat k mobilizaci (Østby et al. 2009: 305). Když se Paul Biya stal

prezidentem, bylo HDP Kamerunců o 45 procent nižší, než je dnes. Avšak současná populace je o více než polovinu větší, než byla v 80. letech minulého století. Kamerun je převážně urbánním státem, ve kterém dnes žije více jak polovina obyvatel ve městech, což je více než průměr urbanizace subsaharské Afriky jako celku, který je 37 procent. Urbánní obyvatelstvo převážilo nad rurálním poprvé v historii Kamerunu v roce 2008.

Graf č. 2: Socio - ekonomický vývoj v Kamerunu (1980 - 2014).

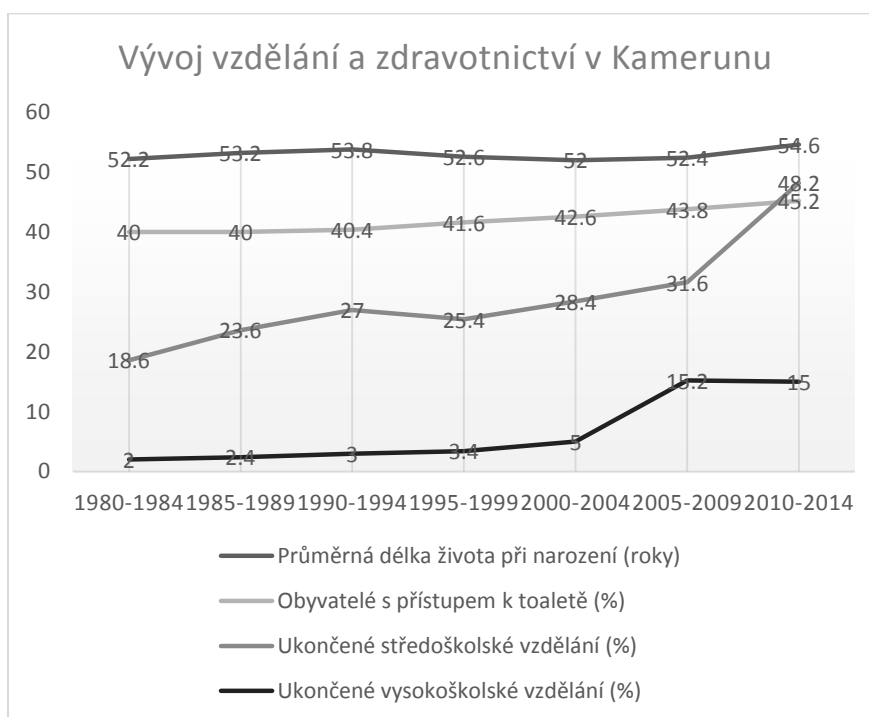

Zdroj: World Bank Data.

Kamerun jistě disponuje jak přírodními tak lidskými zdroji, ale zdá se, že jich nevyužívá k prospěšnému rozvoji. To vede k rozšiřování chudoby a nenaplněným sociálním potřebám, což může později vést ke konfliktu, pokud se lidé rozhodnou změnit jejich neutěšenou situaci násilnou formou. Zdraví, vzdělání a ekonomický příjem jsou lidskými potřebami, bez kterých život v dnešním světě nemůže být zcela naplněn. Avšak v Kamerunu více jak polovina lidí nemá přístup k hygienické toaletě, průměrná

délka života v Kamerunu je 55 let, což je o něco horší než průměrný věk v subsaharské Africe jako celku, který je 58 let. To svědčí o kvalitě zdraví místních lidí. Vyšší stupeň vzdělání, který připravuje lidi na pracovní život (oproti základnímu vzdělání, které poskytuje lidem základní orientaci ve světě), je na tom ještě hůře. Středoškolského vzdělání dosáhlo 52 procent obyvatel Kamerunu k roku 2014 a vysokoškolského pouhých 16 procent obyvatel. I přes tato nízká data kamerunské zdravotnictví a především vzdělání se pozitivně rozvíjejí.

Graf č. 3: Vývoj vzdělání a zdravotnictví v Kamerunu (1980 - 2014).

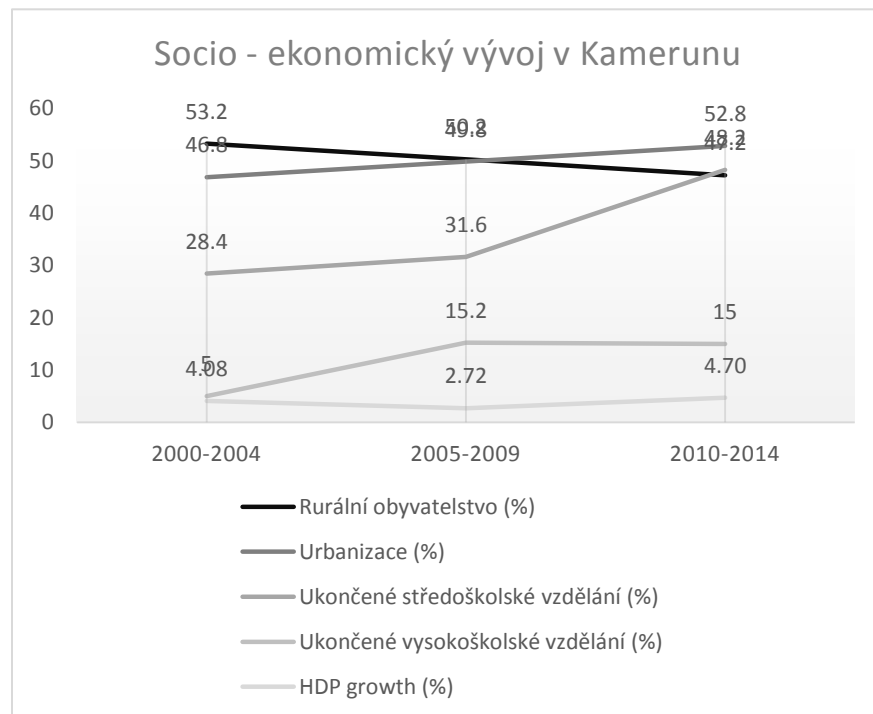

Zdroj: World Bank Data.

I přes neustálý rozvoj zde vyvstává otázka, zda jsou obyvatelé Kamerunu se svým životem spokojeni? Velké demonstrace z roku 2008 ukázaly, že lidé nejsou spokojeni s kvalitou života v Kamerunu. Demonstrace, původně zamýšlené

proti ústavnímu dodatku, kterým si prezident Biya zajistil pokračování v úřadu, se nakonec strhly v protesty proti zhoršující se kvalitě života. Z následujícího grafu můžeme pozorovat, že mnoho sociálních změn se odehrálo kolem roku 2008. Kromě celostátních demonstrací také poprvé v historii Kamerunu obyvatelé žijící ve městech převážili nad rurálním obyvatelstvem. Dále se také rapidně zvedla úroveň vzdělání lidí v Kamerunu. V této době většina obyvatel Kamerunu žila ve městech, více jak polovina kamerunců získala středoškolské vzdělání a významně se zvýšil i počet vysokoškoláků. Avšak ekonomický růst je stále nižší, než byl na počátku Biyovi prezidentské kariéry. Autorka práce se domnívá, že se zvyšující urbanizací a vzděláním bude růst i frustrace lidí, pokud jejich sociální a ekonomické potřeby nebudou naplněny.

Graf č. 4: Socio - ekonomický vývoj v Kamerunu od 2000 do 2014.

Zdroj: World Bank Data.

V rámci teorie relativní deprivace jsou obecně považovány za příznivé podmínky k vypuknutí konfliktu vysoká míra urbanizace, rostoucí počet vzdělaných lidí a klesající ekonomický příjem. Tohoto fenoménu si všimli i autoři Piet Konings a Francis Nyamnjoh na příkladu studentských protestů z let 2005 a 2006 na anglofonní univerzitě v Bueai v regionu Southwest. Všimli si, že radikalizace studentů se zintenzivňuje a studenti protestní akce míří proti neefektivnímu autoritářskému režimu. Studentské protesty byly v historii Kamerunu spíše sporadické, zatímco dnes jsou běžné. Autoři dokonce dochází k názoru, že studentské protesty na univerzitě v Bueai jsou předvojem vleklé občanské války. V důsledku rostoucí radikalizace mezi studenty, kamerunský stát zasahuje proti nim jako proti hlavním nepřátelům a univerzitní prostředí se mění na válečné oblasti. Přítomnost armády v kampusu a dohled policejních informátorů nad učebními hodinami se stává běžný (Konings a Nyamnjoh 2012: 73).

Od počátku 90. let 20. století se počet vysokoškolských studentů v Kamerunu rapidně zvýšil z pouhých 35 studentů v roce 1962 na 10 tisíc studentů v roce 1982 a 41 tisíc v roce 1990. Avšak kamerunská univerzitní struktura byla schopna vyrovnat se pouze se sedmi tisíci studenty v té době. A tak prezident Biya v roce 1993 nechal založit čtyři nové univerzity po celé zemi. Do té doby fungovala pouze jedna univerzita v Yaoundé založena v roce 1962. Dvě z nově založených škol měly být dvojjazyčné - univerzita v Douale (region Littoral) a univerzita v Dschang (region West) a dvě zbývající jednojazyčné - univerzita v Ngaoundere (region Adamawa) jako frankofonní instituce a univerzita v Bueai (region Southwest) jako anglofonní instituce. V zakládacím dekretu je ustanoveno, že univerzita v Bueai je založena na základě

anglofonní kultury a vzdělávacího systému (Konings a Nyamnjoh 2012: 75).

Anglofonní představitelé se těšili, že jejich nová univerzita přispěje k rozvoji celé anglofonní společnosti. Jejich představy se opíraly o autonomní a demokratické vedení univerzity, brzy však vyšlo najevo, že univerzita v Bueai nebude odlišná od zbývajících státních univerzit, které jsou postaveny na frankofonním vzdělávacím systému, který je charakteristický centralizací, autoritářským stylem vedení a politickou kontrolou. Nejenže vedení univerzity nebylo zvoleno demokratickou cestou, ale autoritářsky dosazeno samotným prezidentem Biyou, bezpečnostní agenti, maskovaní jako studenti kontrolují studenty i lektory. Prezident Biya jmenoval rektorkou univerzity kolegyni ze své vlastní politické strany Dr. Dorothy Njeuma, která běžně trestala studenty ukončením studia za jejich politické názory. Njeuma byla ve funkci až do roku 2005, poté byla odvolána po ukončení studentských protestů v roce 2005 (Konings a Nyamnjoh 2012: 76 - 80).

Navzdory politické liberalizaci mnoha afrických zemí, většina afrických univerzit stále operuje pod autoritářským vedením. Politická kontrola studentského života prohlubuje krizi ještě více a mnoho studentů začalo bojovat za zlepšení svých životních a studijních podmínek a zavedení demokratické kultury na vysokých školách a ve společnosti jako celku, včetně práv jako je například svoboda vyjadřovat své názory, sdružovat se do studentských spolků nebo podílet se na řízení univerzity. Nedostatek účasti v univerzitních záležitostech vytváří mezi studenty dojem, že jediná cesta ke změně je skrze stávky a protesty a zároveň strach z toho, jak se bude vyvíjet budoucí život, může vytvářet pocity relativní deprivace (Konings a Nyamnjoh 2012: 80 - 90).

Studenti na univerzitě v Bueai protestují především proti životním podmínkám na univerzitách, jako jsou nevhodné podmínky pro ubytování nebo nedostatek stravy, dále také protestují proti nedemokratickým praktikám. Požadují svobodu slova, politických názorů, možnost sdružování do různých hnutí a participaci na chodu univerzity. Studenti také protestují proti armádní přítomnosti v kampusech, protože je většinou armáda pronásleduje a ohrožuje studentské lídry, jejichž názory jsou v rozporu s názory vlády. Požadavky studentů během protestů v roce 2005 a 2006 byly založeny na základě frustrace z životních podmínek během studia. Stejně jako v mnoha jiných afrických zemích, studentské stávky v Kamerunu jsou poznamenány vysokou mírou násilí. Jeden z důvodů pro toto bylo selhání univerzitních a vládních úředníků vytvořit efektivní komunikační kanál a vyjednávání se studenty. Rektorka Njeuma opakovaně odmítla diskutovat s lídry protestních akcí na univerzitě v Bueai. Za těchto okolností často jediným způsobem, jak projevit nespokojenost se stává demonstrace. Dalším důvodem pro násilné stávky je, že kamerunský stát řeší studentské stížnosti prostřednictvím represí a ne dialogu. Násilné zásahy armády proti studentům mají tendenci posilovat rozhořčení studentů. A v důsledku roustoucího extremismu mezi studenty, africké vlády jednájí se studenty jako s hlavními nepřáteli svých zemí a proměňují univerzitní kampusy na válečné oblasti. Během střetu s armádou v protestech v roce 2005 a 2006 čtyři studenti byli přímo zastřeleni a mnoho jich bylo zraněno, zatčeno a mučeno, někteří později svým zraněním podlehlí (Konings a Nyamnjoh 2012: 80 - 90).

Současná neutěšená situace na univerzitě v Bueai přispěla k obnově studentské organizace UBSU (*University of Buea Students' Union*), která byla zakázána a rozpuštěna v roce 1995.

Právě UBSU byla hlavním organizátorem demonstrací v letech 2005 a 2006 a naposledy také v roce 2013. Přes 10 tisíc studentů v únoru 2013 vyšlo do ulic na protest opět proti životním podmínkám v kampusech a univerzitní administrativě. Stávka se nakonec obrátila v pouliční násilí a drancování obchodů. Po těchto protestech bylo více než 30 studentů trestně stíháno a mnoho z nich bylo odsouzeno na několik let do vězení, včetně lídra organizace Ronalda Minanga. Po smrti anglofonního profesora Barristeriho Yanou v roce 2015 se na facebookové stránce UBSU objevilo, že lídři organizace budou pokračovat v boji za svá studentská práva a ani státní represe je nemohou zastavit.

III. Charakter anglofonního odboje

Vznik anglofonního odboje

Kamerun si od získání nezávislosti neprošel žádným otevřeným ozbrojeným konfliktem či občanskou válkou. Avšak v Kamerunu přetrvává latentní konflikt mezi různými skupinami od získání nezávislosti. Anglofonní občané představují jednu z forem latentního konfliktu v Kamerunu. Až do politické liberalizace v 90. letech se anglofonní odboj otevřeně neprojevoval. Otevřené konflikty mezi anglofonními nátlakovými skupinami a vládou prezidenta Biyi začaly 26. května 1990 při oslavě založení anglofonní opoziční strany SDF. Když armáda chtěla oslavu přerušit, zahynulo šest lidí. Po prvních multipartijních volbách v roce 1992, kdy si Biya manipulací zajistil post prezidenta, lídři SDF pravidelně organizují různé demonstrace, povstání a protesty. Také následně po otevření veřejného prostoru další anglofonní skupiny jako je CAM nebo SCNC začaly veřejně demonstrovat anglofonní zájmy skrze protesty, stávky a bojkoty. Například anglofonní hnutí odmítají oslavovat 20. květen jako národní den, ale oslavují ho jako den smutku poté, co v roce 1972 byla zrušena federace. V podobném duchu je také oslovován 1. říjen, jelikož

v tento den v roce 1961 byl sloučen bývalý jižní Britský a Francouzský Kamerun (Konings a Nyamnjoh 2003, Konings 2009 a 2011).

Výraznou hrozbu pro režim představovala první Anglofonní konference, která se měla stát anglofonní národní debatou nad společnými zájmy, cíli a prostředky k jejich naplnění. V roce 1993 se sešlo více než pět tisíc anglofonních elit v hlavním městě provincie Southwest Buea, aby společně sepsaly novou ústavu, která by anglofonním obyvatelům zaručovala prosperitu a rovnost. Avšak neustálé odmítání diskuze ze strany prezidenta Biyi přiměla na druhé Anglofonní konferenci v roce 1994 přijmout radikálnější stanovisko, a to secesi. Poté byl Anglofonní kongres přejmenován na SCNC. SCNC si dala za cíl dosáhnout nezávislosti anglofonního Kamerunu a od roku 1995 přijala specifický program k dosažení nezávislosti (Konings a Nyamnjoh 2003, Konings 2009 a 2011). Jaké postoje zaujaly anglofonní hnutí k dosažení svých cílů a jakým způsobem se pokusí získat tolik kýženou nezávislost?

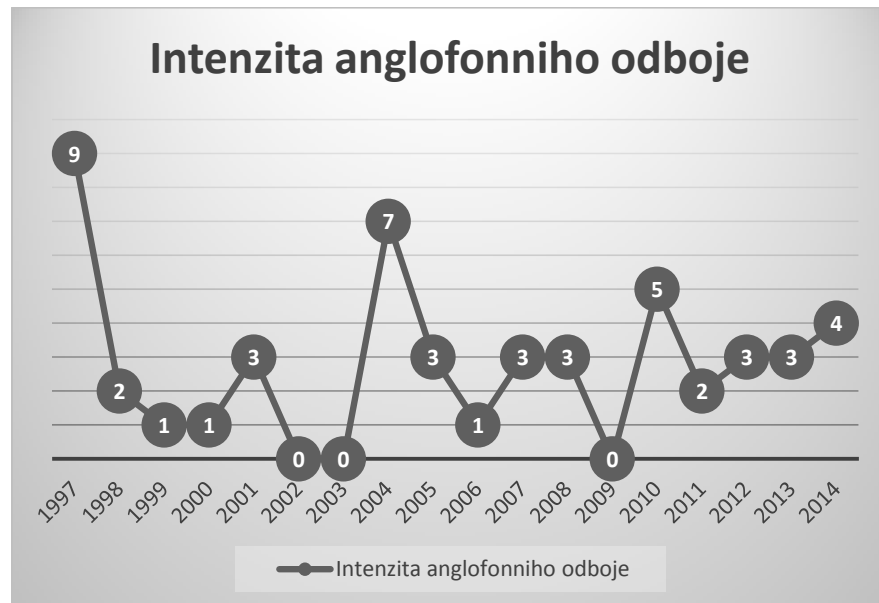
Intenzita a formy anglofonního odboje

Dle databáze ACLED (*Armed Conflict Location & Event Data Project*), která zkoumá násilné politické aktivity uvnitř různých států, se v Kamerunu odehrálo 180 násilných vnitřních politických konfliktů mezi léty 1997 - 2014⁹. Z toho 50 politických konfliktů, to znamená, 27,7 procent všech konfliktů bylo organizováno anglofonním odbojem nebo v zájmu anglofonních obyvatel. Intenzita protestů výrazně stoupala v letech 1997, 2004 a 2010. Zároveň v letech 1997 a 2004 probíhaly prezidentské volby, další probíhaly v roce 2011. Střední míra protestu je zaznamenána

⁹ Údaje jsou uvedeny bez útoků ze strany nigerijské Boko Haram, rebelů ze Středoafričské republiky a bez konfliktů na poloostrově Bakassi. V potaz jsou brány pouze konflikty, které se týkají vnitřní politické struktury kamerunského státu.

před rokem 2002 a v roce 2007, v letech, kdy se konaly volby do Národního shromáždění. V roce 2008 míra protestů také stoupla v reakci na Biyovu změnu ústavy. Poté, co se současný prezident nechal zvolit potřetí v roce 2011, míra protestů neklesla, ale naopak stoupá.

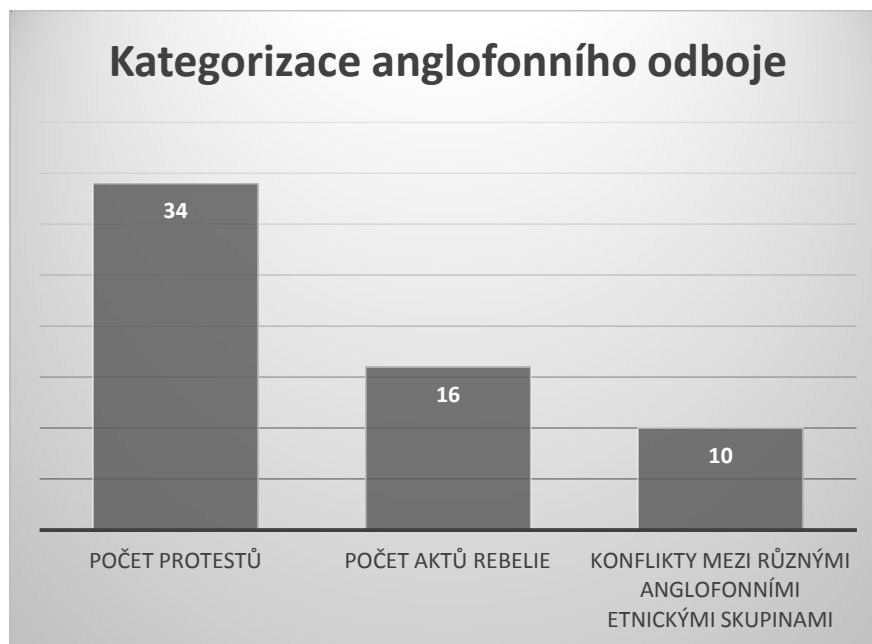
Graf č. 5: Intenzita anglofonního odboje v Kamerunu (1997 - 2014).

Zdroj: Armed Conflict Location & Event Data Project.

Od roku 1997 do roku 2014 anglofonní Kamerunci uspořádali 34 protestů a 16 aktů rebelie proti frankofonní vládě. Z toho vyplývá, že protest jako mírumilovnější typ odboje převažuje nad násilnějšími akty rebelie. Zároveň také 10 konfliktů proběhlo mezi jednotlivými anglofonními etnickými skupinami. Ze všech anglofonních odbojů je 20 procent konfliktů uvnitř anglofonní kamerunské společnosti, toto vysoké číslo naznačuje narušení soudružnosti a solidarity mezi jednotlivými kamerunskými skupinami.

Graf č. 6: Kategorizace anglofonního odboje v Kamerunu (1997 - 2014).

Zdroj: Armed Conflict Location & Event Data Project.

Sociální hnutí v anglofonním Kamerunu jsou založena na dvou identifikačních faktorech. První identifikace je s anglofonní komunitou, která je založena nejen na společném koloniálním dědictví, ale také na rostoucím napětím mezi anglofonní a frankofonní komunitou v postkoloniálním Kamerunu. Druhou formou identifikace je sounáležitost s místní komunitou. Toto odráží etnicko - regionální rozpory uvnitř samotné anglofonní komunity, zejména rozdíly mezi lidmi z regionu Northwest a Southwest.

Odborník na anglofonní problematiku v Kamerunu, Piet Konings, si všiml, že kořeny napětí mezi dvěma anglofonními regiony pocházejí ze dvou zdrojů. Prvním je masová migrace lidí z Northwest regionu za práci na plantážích v Southwest regionu, které zde založili němečtí kolonizátoři. Konings problém spatřuje v tom, že tzv. starousedlíci, lidé z regionu Southwest, se začali cítit

ohroženě z dominance přistěhovalců z regionu Northwest, co se týče demografických, ekonomických a politických záležitostí. Jinými slovy lidé z regionu Southwest se obávali, že přistěhovalci obsadí jejich půdu nebo pracovní pozice a političtí lídři měli strach, že budou nahrazeni lidry z regionu Northwest s tím, jak populace přistěhovalců rostla. Region Northwest má vysoký populační růst a zároveň postrádá pracovní příležitosti. Polostátní korporace CDC, která sdružuje plantáže v regionu Southwest zaznamenala vysoký nárůst pracovníků z regionu Northwest. Například během 70. let 20. století bylo složení pracovníků CDC relativně vyrovnáno, kde pracovníci z regionu Northwest představovali 54,5 procent a pracovníci z regionu Southwest 38 procent celkové pracovní síly. Zatímco během 90. let proporce pracovníků z regionu Northwest stoupla na 71 procent, zastoupení pracovníků z regionu Southwest kleslo na 27 procent. S masivní migrací obyvatel se začaly také objevovat konflikty mezi obyvateli obou anglofonních regionů. Objevily se různé formy etnického násilí mezi usedlíky, kteří nové přistěhovalce vinní z vykořisťování, zabírání půdy a politické dominance. A tak mnoho anglofonních konfliktů se odehrává uvnitř samotné komunity. Tohoto faktu šikovně využívá Biyova vláda v praktikování politiky "etnické a regionální rovnováhy", popsané v první kapitole analýzy, což je druhý faktor, který přispívá k nestabilitě mezi oběma anglofonními regiony (Konings 2010: 71 - 72).

Napětí uvnitř anglofonní komunity se také odráží ve strategii anglofonního odboje, který není sjednocený. Anglofonní politická strana SDF, která pochází z regionu Northwest, pravidelně pořádá protesty proti Biyově frankofonní vládě. Protesty pořádá jak ve svém domovském regionu, tak také ve velkých a významných městech jako je Douala nebo Yaoundé. Průběh anglofonních protestů pořádaných SDF je obvykle

charakterizován jako mírumilovný, ale většinou má násilný konec, protože vládní armáda často zasahuje proti protestujícím. Mimořádně velké protesty pořádané SDF se odehrály v únoru 2008. Prvním popudem k protestům byla změna ústavy a prodloužení prezidentského funkčního období, který dovolil prezidentu Biyovi pokračovat ve více než třicetileté vládě. Demonstrace se nakonec obrátily i v protesty proti drahému živobytí a vysokým cenám základního zboží jako je mouka, rýže, cukr nebo olej. Akce proběhly v 32 městech v 5 z 10 provinciích (Lambi 2011: 61 - 80).

Protesty začaly ve chvíli, kdy Biya změnil ústavu, aby mohl pokračovat ve funkci prezidenta¹⁰. Lidé doufali, že po změně prezidenta, se změní i režim - stane se více demokratický. Nepokoje v Kamerunu začaly týden po změně ústavy. Opoziční strana SDF začala organizovat první protesty v Douale. Tisíce protestujících nesli transparenty s nápisy: „Ne prezidentem do konce života.“, „Biya musí odejít v roce 2011.“, „Nechceme žádnou manipulaci s ústavou.“ Zatím se nejednalo o násilné protesty, to se ale mělo brzo změnit. První represivní zásah proti třem stům demonstrujícím se žlutými tričky s nápisem: „*Don't touch my Constitution*“ se stal 13. února 2008 na tiskové konferenci v Douale pořádané lídrem SDF Johnem Fru Ndi. Policie proti demonstrujícím zasahovala slzným plynem. Ještě násilnější konfrontace mezi policií a civilisty se stala o tři dny později. Policie opět zasáhla slzným plynem a 2 civilisté byli

¹⁰ S přijímáním demokratické ústavy v 90. letech proběhly také poprvé soutěživé prezidentské volby v roce 1992. Prezidentem byl zvolen Paul Biya na dvě možná pětiletá funkční období. Před dalšími prezidentskými volbami v roce 1997 Biya nechal prodloužit délku prezidentského mandátu na sedm let. Tím si zajistil možnost znovuzvolení v roce 2004. Avšak tímto mělo jeho prezidentské funkční období končit, kdyby v roce 2008 Biya nezměnil ústavu. Prodloužením funkčního období prezidenta na tři si Biya zajistil znovuzvolení v roce 2011. Další prezidentské volby jsou naplánované na rok 2018 (Lambi 2011: 65).

zastřeleni. Během nepokojů přišlo 40 lidí o život a 1671 civilistů bylo zatčeno. *National Observatory of Human Rights* dokonce uvádí, že minimálně 139 občanů, kteří podporovali protesty, bylo zavražděno přímo v politických kruzích (Lambi 2011: 61 - 80).

Kromě protestních akcí anglofonní lídři se také uchylují k více násilnějším aktům rebelie. Pod různými anglofonními skupinami vznikla řada milic. Například pod Národní radou jižního Kamerunu (SCNC) vzniklo militantní křídlo SCYL (*The Southern Cameroons Youth League*). Toto radikální hnutí bylo založeno v květnu 1995 ve městě Buei. Sami sebe označují jako neziskovou politickou organizaci, která bojuje za svobodu svých lidí. Jejich cílem je získat totální nezávislost a založit vlastní stát. Jejich motto je "argument síly" (*the argument of force*), které vyjadřuje odhodlání dosáhnout nezávislosti anglofonního Kamerunu prostřednictvím ozbrojeného boje. Dle informací z jejich webových stránek SCYL má přibližně 700 tisíc následovníků. Jejich členové jsou především mladí lidé, kteří nevidí žádnou prospěšnou budoucnost, dokud se anglofonní Kamerun neosamostatní od frankofonní nadvlády. Kamerunská vláda považuje SCYL za nejnebezpečnější anglofonní hnutí a stává se velice často terčem útoků bezpečnostních sil (Konings 2009 a 2011).

Během výzkumu v Kamerunu Piet Konings obdržel jen málo informací o velikosti, organizačním uspořádání a zdrojích SCYL. Organizaci pravděpodobně chybí zbraně a výcvik, aby se mohla zapojit do partyzánské války proti dobře vybaveným a vycvičeným kamerunským ozbrojeným složkám. Po násilných střetech mezi SCYL a kamerunskou armádou během roku 1997, kdy několik vládních kanceláří bylo napadeno právě bojovníky SCYL, byli její lídři nuceni odejít do exilu, ale jejich odhodlání dosáhnout vytyčených cílů neustalo. Například 1. října 2002, kdy anglofonní obyvatelé vyšli do ulic na protest proti sloučení

anglofonního a frankofonního Kamerunu v roce 1961, členové SCYL žijící v Německu přepadli kamerunské velvyslanectví v Bonnu a na střeše budovy vyvěsili vlajku nezávislého anglofonního Kamerunu. Od té doby je kamerunské velvyslanectví v Bonnu zavřené a jeho sídlo přesídlilo do Berlína (Konings 2009: 99 - 102).

IV. Vnější politické podmínky a represe

Překvapivě, ve srovnání s ostatními africkými státy, v Kamerunu od získání nezávislosti vládne "stabilita" v tom smyslu, že zde neproběhla žádná občanská válka nebo vojenský převrat. Naopak v roce 1982 proběhla nenásilná výměna moci, když první prezident Ahmadou Ahidjo dobrovolně odstoupil a na jeho místo dle pravidel nastoupil Paul Biya. Avšak od té doby se v Kamerunu neudály další změny ve vedení státu. V roce 2011 se Biya nechal znovuzvolit prezidentem Kamerunu a pokračuje tak ve více než třicetileté vládě. Současný politický režim Kamerunu je tedy především obrazem vlády současného prezidenta.

Politický režim v Kamerunu

Kamerun ihned po získání nezávislosti zavedl tzv. jednostranický politický systém (*one-party state*¹¹) a postkoloniální vláda Kamerunu byla charakteristická autoritářstvím. První prezident Ahidjo vybudoval velice centralizovaný, autoritářský stát založený na unikátním systému "etnické rovnováhy" v tom

¹¹ *One-party state* je politický systém s jedinou politickou stranou, která je státní a odvozuje svoji moc na základě ústavy (Oxford Dictionaries). V Kamerunu tento systém fungoval za prvního prezidenta Ahmadou Ahidja, státní politickou stranou byl Kamerunský svaz UC. Tento politický systém fungoval v letech 1960 - 1982. Druhý prezident Paul Biya pokračoval v jednostranickém systému do začátku 90. let, kdy došlo k zavedení multipartijního systému. Jeho vládní strana se v originále nazývá RDPC *Rassemblement Démocratique du Peuple Camerounais* (v angličtině: CPDM *Cameroon People's Democratic Movement*), (DeLancey et al. 2010: 9).

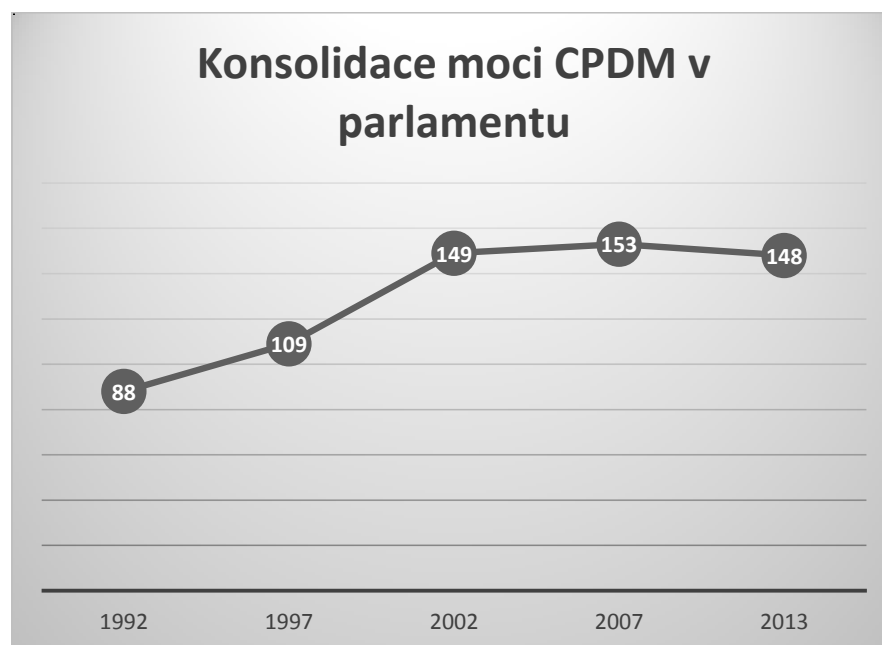
smyslu, že moc různě přerozděloval mezi různé kamerunské etnické skupiny. Jeho nástupce, Biya, pokračuje v této politice svého předchůdce tím, že zvýhodňuje členy své vlastní etnické skupiny Beti, v politických a ekonomických záležitostech (Konings a Nyamnjoh 2004, Nyamnjoh 2005).

V 90. letech 20. století byl v afrických státech deklarován princip takzvaného “dobrého vládnutí” jako řešení ekonomické krize 80. let a politického selhání afrických států. Politická liberalizace mnoha afrických států měla přinést optimistický vývoj pro kontinent. Ve většině subsaharské Afriky byly zrušeny jednostranné systémy a byly zavedeny první soutěživé volby v důsledku požadavků mezinárodního prostředí, především Světové banky a Mezinárodního měnového fondu. Mezi léty 1990 a 2004 proběhly multipartijní volby ve 42 afrických zemích a byly zavedeny různé ústavní reformy, mezi které například patří svoboda projevu a sdružování. Během tohoto období mnoho tzv. “Big Man”¹² ztratilo nebo odešlo ze své funkce prezidenta, jako je například bývalý prezident Pobřeží slonoviny Felix Houphouët - Boigny (1960 - 1993), bývalý prezident Malawi Hastings Banda (1961 - 1994), bývalý prezident Zambie Kenneth Kaunda (1964 - 1991), bývalý prezident Beninu Mathieu Kérékou (1972 - 1991), bývalý prezident Somálska Muhammed Siad Barre (1969 - 1991) nebo bývalý prezident Demokratické republiky Kongo Mobutu Sese Seko (1965 - 1997). Nicméně i přes optimistické vyhlídky mnoho jiných prvních afrických multipartijních voleb opravdu nezměnilo historický autoritářský základ států v Africe. Mnoho

¹² Tzv. teorie "Big man" studuje chování afrických vůdců a tvrdí, že instituce v subsaharských státech hrají malou roli v omezování chování svých lídrů. Základní myšlenkou této teorie je, že osobní vztahy jsou důležitější než formální pravidla a rozhodnutí vůdce má přednost před zákony, které tomuto rozhodnutí mohou odporovat. Pravidla zde neurčují chování lídrů, ale pravidla určují samotní vůdci (Posner a Young 2007).

afrických autoritářských vůdců volby manipulovalo ke stabilizaci své moci (Levitsky a Way 2010, Posner a Young 2007). Neoliberální reformy v té době představovaly skutečnou výzvu pro africké státní elity. Prezidentu Biyovi se díky manipulaci voleb podařilo udržet svoji pozici v ovládnání Kamerunu. Prezidentova politická strana CPDM (*Cameroon People's Democratic Movement*, francouzsky: RDPC - *Rassemblement Democratique du Peuple Camerounais*) postupně konsoliduje svoji moc od zavedení neoliberálních reforem a v posledních volbách v roce 2013 obsadila většinu křesel v parlamentu - 148 ze 180 křesel.

Graf č. 7: Konsolidace moci CPDM v parlamentu v Kamerunu (1992 - 2013).

Zdroj: African Election Database.

Kamerunský politický systém zavedený prvním prezidentem Ahidjem a konsolidovaný současným prezidentem Biyou si zcela zřejmě chce udržet *status quo* a odolává politické liberalizaci, která ohrožuje kontrolu nad politickým systémem. Zdá se, že

autoritářská stabilita Kamerunu nebyla narušena takzvanou třetí vlnou demokratizace. Navíc prezident Biya si svoji moc ještě více upevnil v roce 2008, když změnil ústavu, která mu dovolila stát se potřetí prezidentem Kamerunu v roce 2011.

Kamerun by se dal označit za typický autoritářský stát. Pro autoritářské režimy je charakteristický omezený pluralismus, to znamená, že režim toleruje (někdy i přímo podporuje) existenci řady organizací, které dokonce mohou mít politický přesah, ale musí být loajální vůči systému. Omezený pluralismus autoritářských režimů vede ke vzniku takzvané semiopozice uvnitř režimu. Semiopozicí se stávají skupiny, které mají odepřený podíl na moci a které se angažují v kritice režimu (Balík a Kubát 2012). Od zavedení multipartijních voleb v Kamerunu vzniklo hned několik významných opozičních stran. Již zmíněná anglofonní strana SDF byla založena v tomto období. Dále byla obnovena strana UPC (*Union des Populace du Kamerun*), která bojovala za nezávislost Kamerunu, jež byla potlačena Francouzi a posléze Ahidjovou vládou. UPC má silnou základnu v ekonomickém centru Douala a mezi etniky Bamileke a Bassa. Politická strana UNDP (*Union Nationale pour la Démocratie et Le Progres*) má zázemí mezi etnikem Fulbe na severu Kamerunu. Tato politická strana se těšila velkého vlivu za prezidenta Ahidja a v raném období vlády prezidenta Biyi. Tyto tři politické strany se staly hlavní opozicí v kamerunských volbách od roku 1992 (Konings 2011). Avšak žádná z těchto politických stran nikdy nezískala významnou pozici v parlamentu, v posledních parlamentních volbách SDF získala nejvíce křesel v parlamentu (18/180) z opozičních stran.

Prezident Biya doposud vždy odmítl vytvořit nezávislou volební komisi a Kamerun je řazen mezi nejvíce korupční státy na světě, dle *Transparency International* Kamerun byl na prvním

místě nejvíce korupčních států v letech 1998 a 1999. V současnosti se Kamerun řadí na 130. místo nejvíce zkorumpovaných států na světě ze 167 zkoumaných států. Je pravda, že opoziční strany se v Kamerunu mohou podílet na soutěži o moc, reálně na ni ale dosáhnout nemohou. To znamená, že Kamerunci mají možnost svobodně volit, avšak své zástupce si reálně vybrat nemohou.

Paul Biya určitě také disponuje charakteristickými znaky autoritářské osobnosti. Autoritářská osobnost se vyznačuje požadavky na vysoký stupeň podřízenosti a oddanosti zajetému řádu. Pokud je podřízenost nebo řád narušen, nastupuje autoritářská agrese (Balík a Kubát 2012). Organizace *The Political Terror Scale*, která měří úroveň politického násilí a teroru, zařadila Kamerun mezi země, kde jsou občanská a politická práva upírána velkému množství obyvatel. Vraždy a mučení jsou běžnou součástí života a tento teror postihuje především osoby, které kritizují kamerunský režim.

Avšak díky pokusu o tranzici k demokracii v 90. letech musíme Kamerun zařadit mezi tzv. hybridní režimy. Hybridní režimy jsou “nové formy” nedemokratických režimů. Ačkoliv lze jejich “prapůvod” nalézt již v 50. letech 20. století, a to především v koncepci polodemokratických režimů Seymora Martina Lipseta, skutečná diskuze se na toto téma rozproudila až v 80. a 90. letech 20. století. Dle klasifikace hybridních režimů A. Schedlera Kamerun můžeme zařadit do tzv. “nových/soutěživých autoritarismů” (Balík a Kubát 2012: 81 - 82). Pro účely této práce budeme pracovat s pojmem *soutěživý autoritarismus*, jelikož práce převážně vychází z anglické literatury, kde se Kamerun často spojuje s názvem *competitive authoritarianism* (Levitsky a Way 2010, Posner a Young 2007).

Neoliberální reformy představují výzvu autoritářským režimům. Mnohé autoritářské režimy a vojenské diktatury se v

Africe zhroutily po zavedení neoliberálních reforem. Nicméně ne všechny africké země, které přijaly neoliberální reformy, se staly demokraciemi. Hodně afrických zemí zkombinovalo volební soutěž s různým stupněm autoritářství. Opoziční strany mají možnost podílet se na moci skrze multipartijní volby, avšak volební manipulace a teror činí tyto režimy nedemokratickými. Volební soutěž je zde reálná, ale nespravedlivá. Řadí se sem státy, které se navenek tváří demokraticky, ale ve skutečnosti je zde demokracie pouhou ozdobou či klamem, praxe je naopak autoritářská (Levitsky a Way 2010).

Tabulka č. 3: Vývoj politických režimů v Kamerunu.

Časové období	Politický režim
1961 - 1990	jednostranický politický systém
1992 - 1999	pokus o demokratickou tranzici
2000 - současnost	soutěživý autoritarismus

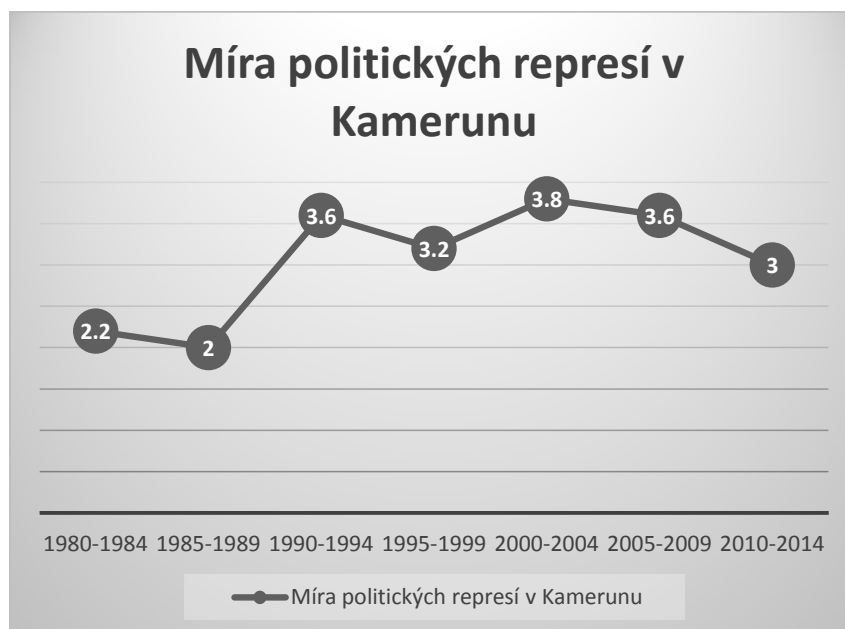
Zdroj: Konings 2011.

Analýza míry politických represí v Kamerunu

Občané Kamerunu mají mnoho zkušeností s vysokou mírou porušování lidských práv a politického násilí. Zatýkáni politických oponentů a novinářů je na denním pořádku. Databáze *The Political Scale Terror*, jež měří intenzitu státních represí a porušování lidských práv, staví Kamerun do horší poloviny svého pěti stupňového hodnocení a dle grafu níže můžeme zaznamenat, že

represe se zvyšují opět při prezidentských volbách nebo při velkých demonstracích, které ohrožují kamerunský režim.

Graf č. 8: Míra politických represí v Kamerunu (1980 - 2014).

Zdroj: Political Terror Scale.

Německá politoložka Sabine Carey, která se zabývá vlivem politických režimů a represí na etno - politické konflikty, tvrdí, že represe a politický systém ovlivňují rozhodování skupiny, utvářejí způsoby, jak je skupina organizována a jakou strategii využije. Intenzita etno - politického konfliktu je ovlivněna možnostmi dané skupiny v rámci daného politického systému. Různé politické režimy nastavují represe různými způsoby, jež poté ovlivňují úspěch a rozsah etno - politických akcí (Carey 2009: 2 - 9).

Biyova vláda vymyslela řadu represivních prostředků a taktiky, které se ukázaly být velmi úspěšné v boji proti anglofonním Kameruncům a kontrole jejich organizací. Nejdůležitějšími strategiemi Biyovi vlády jsou trivializace a demonizace anglofonního problému, strategie "rozděl a panuj" a zavedení přímé a nepřímé kontroly sdělovacích prostředků. Na

anglofonní požadavky o návrat k federativnímu uspořádání, Biya, stejně jako Ahidjo, odpovídá tím, že federace je systém nákladný, slabý a pokud jde o státní moc, je rozdělující a provokující etnické a regionální konflikty spíše než národní vědomí a identitu. Biyova vláda také demonizuje anglofonní požadavky tím, že federalismus přirovnává k secesi. Dále anglofonní lídři a jejich zastánci jsou neustále vystavováni obtěžování, zastrašování a násilí. Dobře známým příkladem je útok vládních sil a policie na konvoj vedený lídrem SDF Johnem Fru Ndi v roce 1993. Policie zaútočila na konvoj vládními děly a Fru Ndi byl nucen schovat se na ambasádě nizozemského vevyslance (Konings a Nyamnjoh 2004, Nyamnjoh 2005).

Represivní taktiky proti svým politickým oponentům vede prezident Biya i v současné době. Spisovatel a politický aktivista Enoh Meyomesse strávil tři roky ve vězení, poté co ho policie zatkla měsíc po prezidentských volbách za smyšlenou krádež a pokus o převrat. Meyomesse byl jedním z neúspěšných kandidátů na post prezidenta ve volbách v roce 2011. Veřejně se spekuluje, že uvěznění Meyomesse bylo politicky motivováno. Stejným způsobem Biya terorizuje své občany při každém pokusu o protest nebo demonstraci. Provinční guvernér regionu Northwest, Bell Luc René, je přezdíváný jako „Bell Granát“ pro jeho nadměrné používání slzného plynu a granátů proti demonstrantům. Zasažoval například při kampani *Ghost town* pod vedením SDF v průběhu roku 1991 při protestech za povolení soutěživých voleb (Konings a Nyamnjoh 2004, Nyamnjoh 2005).

Represivní Kamerunský režim se otiskává také v masmédiích. Přesto, že v roce 2000 se audiovizuální sdělovací prostředky liberalizovaly a vznikla řada nových rozhlasových a televizních stanic, prezident Biya stále kontroluje jejich obsah a myšlenky, které sdělují a jakákoliv kritika režimu je v masmédiích

potlačena. To vedlo k pozastavení anglofonního rádia a televizní stanice *Radio and Equinox Television* v roce 2008. Kamerunská státní televize *Cameroon Radio and Television* (CRTV) je provládní komunikační prostředek a zaměstnává většinou provládní novináře. Anglofonní kritické programy, jako je například *Cameroon Calling*, *Minute by Minute*, nebo *Luncheon Date* byly z programu státní televize CRTV vyškrceny. CRTV je chápána jako nástroj k propagaci činnosti vlády a není zde zástupce, který by reprezentoval anglofonní obyvatelstvo. Navíc programy na CRTV jsou převážně ve francouzštině zaměřující se na frankofonní zájmy (Konings a Nyamnjoh 2004, Nyamnjoh 2005).

V. Výsledky analýzy

První část analýzy sloužila jako vhled do prostředí a charakteru konfliktu v Kamerunu, zatímco tato druhá část analýzy je již konkrétně zaměřena na možnosti vypuknutí etno - politického konfliktu v Kamerunu. Autoři Piet Konings a Francis Nyamnjoh dopodrobna studovali možnost propuknutí etno - politického konfliktu v Kamerunu v knize *Negotiating an Anglophone Identity: A Study of Recognition and Representation in Cameroon* z roku 2003. V této analýze se však zaměřili na možnost vzniku vnitrostátního konfliktu v Kamerunu během 90. let 20. století. Jak je na tom Kamerun dnes? Změnila se situace v Kamerunu s příchodem nového století? Povede politická nestabilita v Kamerunu k rozpoutání nového konfliktu v 21. století?

V této části analýzy budeme testovat námi stanovené hypotézy. Na rozdíl od první části analýzy, kde jsme použili různé zdroje, v této části analýzy budeme vycházet z jednoho zdroje, a to z Ibrahimova Indexu (*Ibrahim Index of African Governance*). Dr. Mohamed Mo Ibrahim je britsko - súdánský miliardář, který

založil africkou nadaci, která měří kvalitu výkonu afrických států. Dalším důvodem, proč byl Mo Ibrahimův index vybrán je, že sbírá data od roku 2000, kde my budeme mít stanovenou hranici testování, v jaké fázi se kamerunský konflikt nachází.

Dle našeho výše sestaveného modelu etno - politického konfliktu budeme volit i proměnné k testování tohoto modelu. Pro určení míry mobilizace kamerunských obyvatel dosadíme faktor míry participace kamerunských občanů v politických záležitostech. Faktory ekonomických příležitostí a kvality vzdělání nám určí míru rozhořčení, a tak motivaci zapojit se do etno - politického konfliktu. Třetí proměnná, intenzita odboje, měří intenzitu konfliktu v Kamerunu, násilí, kriminalitu a míru bezpečnosti. Poslední proměnná, míra politických represí, zahrnuje soudní nezávislost a politické věznění.

Testování hypotéz

Mobilizace kolem anglofonní kamerunské identity začala v 90. letech minulého století, nicméně anglofonní kultura v Kamerunu se začala rozvíjet již od 15. století s příchodem britských obchodníků. Mezi Kamerunci se začala rychle rozvíjet pidgin angličtina, která se stala hlavním komunikačním prostředkem mezi obchodníky a na tržnicích. Po první světové válce v Britském Kamerunu byl představen britský vzdělávací a administrativní systém jako součást anglofonní kultury. Avšak projevy anglofonní identity v Kamerunu nezačaly až do politické liberalizace v poslední dekádě 20. století, která poskytla příležitosti pro mobilizaci za účelem ochrany anglofonních zájmů v převážně frankofonním Kamerunu. V této době vznikla řada kamerunských anglofonních organizací a jejich hlavním cílem se stala rekonstrukce současného politického uspořádání.

Dle metodologie měření etno - jazykové rozmanitosti autorů Desmeta a kolegů Kamerun není až tak etnicko - jazykově

rozdělenou zemí, jak se předpokládá k propuknutí ozbrojeného konfliktu. Uvnitř i napříč hranicemi mezi anglofonním a frankofonním Kamerunem existují etnické a regionální vazby mezi lidmi, které zabraňují vytvoření sjednoceného anglofonního odboje. Avšak dle analýzy anglofonního odboje se zdá, že anglofonní obyvatelé se mobilizují společně, když se cítí ohroženi ze strany režimu prezidenta Biyi, který považují za frankofonní okupaci. Na politické scéně do současnosti hájí anglofonní zájmy politická strana SDF. V roce 1992 musel prezident Biya první soutěživé volby na poslední chvíli manipulovat ve svůj prospěch, protože lidé hromadně podporovali právě tuto opoziční skupinu. Avšak vzhledem k tomu, že SDF později přijala polovičatý postoj k anglofonnímu problému a přes pokračující manipulaci voleb, začaly vznikat další anglofonní nátlakové skupiny. Vznikla například radikální skupina SCNC, která si dala za cíl nezávislost anglofonního Kamerunu a od roku 1995 adoptovala specifický program k dosažení nezávislosti. Pod touto organizací také v roce 1995 vzniklo militantní křídlo SCYL. Jak silná je identifikace anglofonních Kamerunců s těmito radikálními anglofonními etno - politickými skupinami? Jsou ochotni ve jméno anglofonní identity začít bojovat a rozpoutat tak ozbrojený konflikt?

Od roku 1990 region Northwest byl hlavním místem vzniku anglofonního odporu a nespokojenosti, odkud také pochází anglofonní politická strana SDF. Avšak přes neustálou manipulaci voleb se SDF nemůže dostat k moci, aby tak splnila své závazky vůči anglofonním Kameruncům. Prezident Biya doposud vždy odmítl vytvořit nezávislou volební komisi a Kamerun je řazen mezi nejvíce korupční státy, tudíž manipulace voleb v Kamerunu je běžná. Piet Konings například popisuje to, že prezident Biya záměrně mate anglofonní voliče, kde se mají při volbách registrovat. Při urbanizačním boomu, kdy mnoho anglofonních

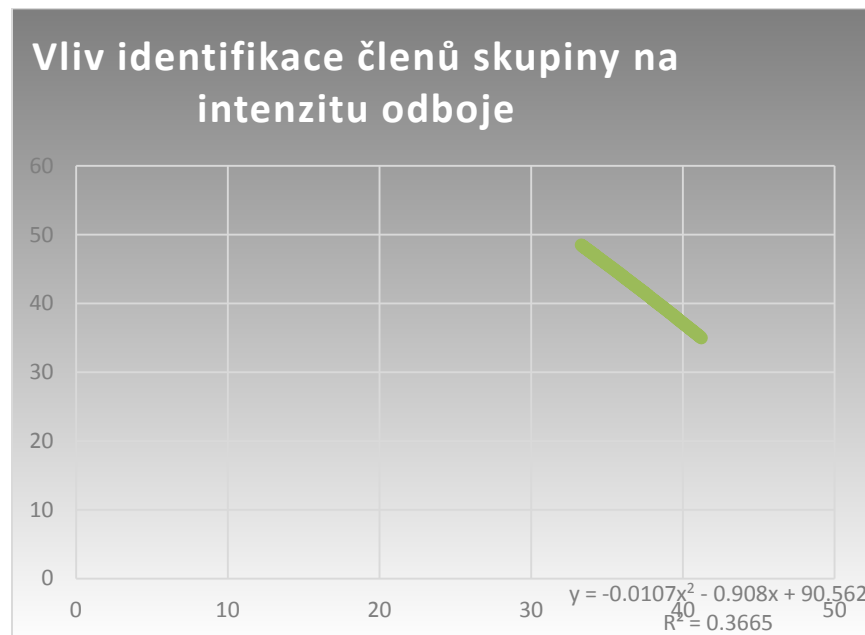
obyvatel z Northwest regionu se přestěhovalo za prací do regionu Southwest, byli milně informováni o tom, že se mají registrovat v regionu svého narození a ne v regionu svého současného bydliště. Mnoho anglofonních občanů se tak nemohlo řádně zaregistrovat k volbám.

Je pravda, že opoziční strany a obyvatelé Kamerunu se mohou podílet na soutěži o moc, reálně na ni ale dosáhnout nemohou. Volební manipulace a teror činí tyto volby nespravedlivé. Pokud je lídrům a členům určité etno - politické organizace upírána možnost podílet se na rozhodování, může to vyvolávat pocity frustrace, které potom vedou k protestu. Když je lidem upírána participace na politických záležitostech a záleží jim na jejich politickém postavení, mohou se uchýlit k alternativnímu řešení, jak dosáhnout politické moci, a to třeba skrze etno - politickou rebelii. Pokud je anglofonním Kameruncům neustále upírán přístup k moci a politická soutěž je nespravedlivá, může to v nich vyvolávat hněv a posilovat tak anglofonní soudružnost proti frankofonní vládě. Je anglofonní identita dostatečným pojítkem, který by mohl vyvolat až násilný konflikt?

Budeme předpokládat, že anglofonní identita se projevuje nejvíce v opozici vůči frankofonní vládě. Tudíž mobilizace na základě anglofonní identity poroste s tím, jak je upírána participace obyvatel anglofonních regionů na politickém rozhodování. Analýza anglofonního odboje ukázala, že anglofonní obyvatelé významně protestují během voleb. S tím jak je upírána anglofonním občanům participace na politickém rozhodování, roste i mobilizace lidí za účelem protestu. Toto naznačuje následující graf, který zároveň testuje první hypotézu analýzy: *vyšší míra identifikace mezi členy etno - politické skupiny zvyšuje intenzitu odboje*. V tomto konkrétním případě identifikace anglofonních obyvatel se projevuje nejvíce, když je jim zabráněno

v participaci na politickém rozhodování. Osa X naznačuje intenzitu odboje a osa Y míru možnosti participace Kamerunců při volbách, jak prezidentských, tak parlamentních. Tímto vztahem se vlastně snažíme zjistit, zda pokud je Kameruncům odepřena možnost participovat na politických rozhodnutích, je jejich společná identifikace dostatečně silná k mobilizaci za účelem ochrany svých zájmů neinstytucionální cestou.

Graf č. 9: Testování hypotézy č. 1: *vyšší míra identifikace mezi členy etno - politické skupiny zvyšuje intenzitu odboje: vliv míry identifikace členů etno - politických skupin na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).*

Zdroj: Mo Ibrahim Index: Participation.

Z grafu vyplývá, že nemožná participace na volebním procesu a politickém rozhodování vede Kamerunce k tomu, aby přijmuli radikální stanoviska a podporovali radikální organizace, jako je například SCNC nebo její militantní křídlo SCYL. S klesající možností participace Kamerunců na politických

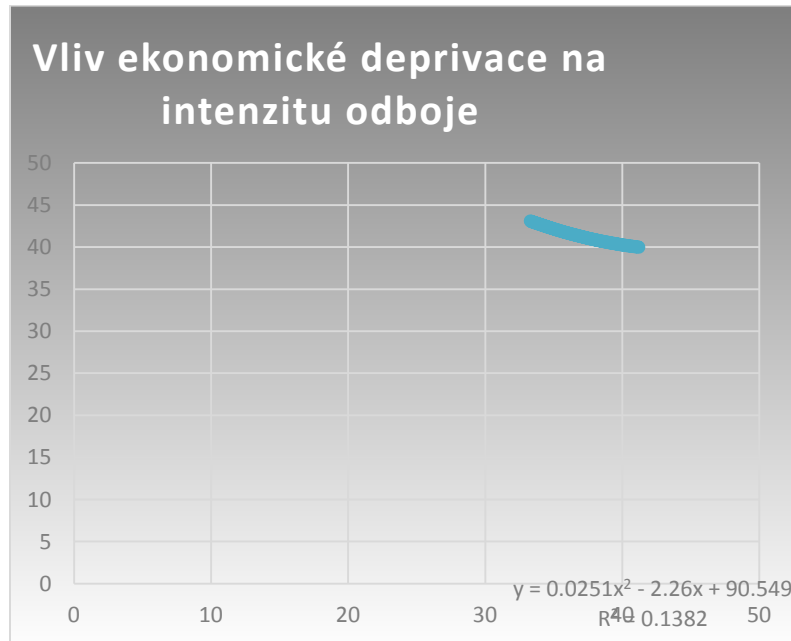
záležitostech se zvyšuje intenzita odboje, to znamená, že zde existuje určitá soudružnost a solidarita mezi anglofonními Kamerunci. Pokud je jim upírána možnost účasti na politických rozhodnutích, jsou ochotni bojovat za ochranu svých politických práv. Tato predikce je spolehlivá a odpovídá realitě ze 36,65 procent.

Dle našeho modelu intenzitu odboje dále posiluje pocit relativní deprivace a z toho plynoucí rozhořčení, které poté může vést k protestu. Ekonomické bohatství a sociální uspokojení ovlivňuje nejenom sílu státu, ale také jeho úspěch a legitimitu mezi obyvateli. Pokud stát nenaplnuje touhy a očekávání svých obyvatel, může to vyvolat pocity deprivace. Frustrace z nenaplněných představ o individuálním životě mohou zvětšovat pravděpodobnost vypuknutí konfliktu. Jak jsme si ukázali, v 21. století se v Kamerunu rapidně zvýšil počet obyvatel i urbanizace. S vyšším počtem lidí žijících ve městech i v Kamerunu jako celku vzrostly nároky na prezidenta Biyu, co se týče zajištění vzdělání a ekonomických příležitostí pro své obyvatele. Biya na počátku 90. let byl nucen založit hned několik univerzit po celé zemi a kamerunský stát se také stává partnerem několika polostátních korporací, aby tak zajistil ekonomické příležitosti pro své obyvatele, jako je například korporace CDC, která sdružuje všechny plantáže země a je tak druhým největším zaměstnavatelem v Kamerunu. I přesto, že se od 80. let v Kamerunu těží ropa, ekonomika spíše upadá a výkyvy v cenách exportních komodit stojí za častými ekonomickými krizemi v Kamerunu. Když HDP výrazně pokleslo mezi léty 2005 a 2009, studentské protesty na kamerunských univerzitách proti životním podmínkám v kampusech a univerzitní administrativě v letech 2005 a 2006 byly odrazem ekonomické krize. Také protesty v roce 2008 proti ústavnímu dodatku, který dovolil prezidentovi Biyovi pokračovat

ve více než třicetileté vládě, se částečně obrátily v demonstrace za zlepšení životních podmínek. Obyvatelé se bouřili proti drahému živobytí a vysokým cenám základního zboží jako je mouka, rýže, cukr nebo olej. Na těchto příkladech se ukazuje, že pokud sociální a ekonomické potřeby lidí v Kamerunu nejsou naplněny, roste jejich frustrace.

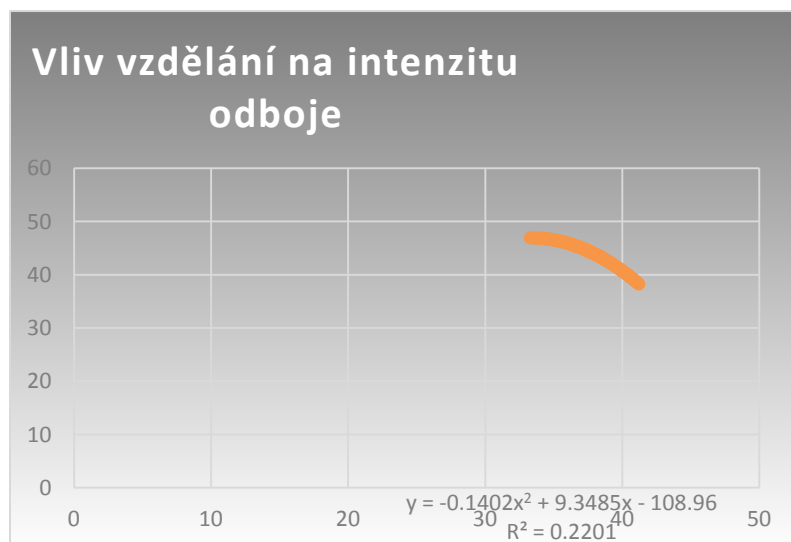
Lidé v Kamerunu nejsou především spokojeni se svými ekonomickými příležitostmi k zajištění potřebného živobytí a naděje, které vkládali do získaného vzdělání, nejsou naplněny, protože vzdělávací instituce jsou napojené na vládní režim a slouží k jeho k účelu. Současná sociální a ekonomická situace Kamerunu tak může pro prezidenta Biyu představovat velké problémy. Následující dva grafy testují druhou hypotézu analýzy: *relativní deprivace vytváří rozhořčení, které vede k protestu*. První graf naznačuje vztah mezi vývojem ekonomických příležitostí a intenzitou odboje. Na ose X je zobrazena intenzita odboje v Kamerunu a na ose Y je nastíněn vývoj ekonomických příležitostí v Kamerunu. Na druhém grafu je zobrazen vztah mezi vývojem vzdělání v Kamerunu a intenzitou odboje. Opět na ose X je zakreslena intenzita odboje a na ose Y je zobrazen vývoj kvality vzdělání v Kamerunu.

Graf č. 10: Testování hypotézy č. 2: *relativní deprivace vytváří rozhořčení, které vede k protestu: vliv ekonomické deprivace na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).*

Zdroj: Mo Ibrahim Index: Economic Opportunity.

Graf č. 11: Testování hypotézy č. 2: *relativní deprivace vytváří rozhořčení, které vede k protestu: vliv vzdělání na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).*

Zdroj: Mo Ibrahim Index: Education.

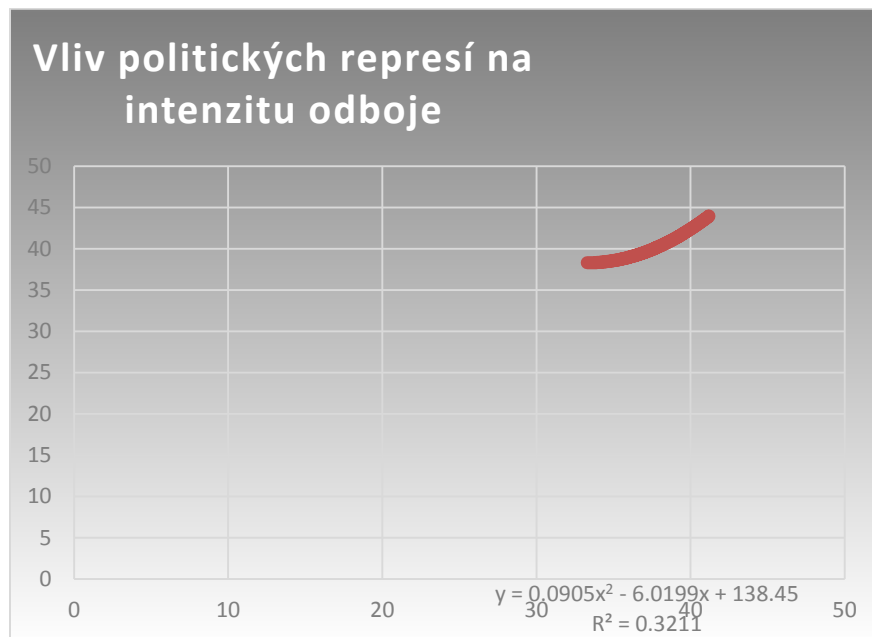
Oba grafy ukazují, že jak negativní vývoj v oblasti ekonomických příležitostí, tak kvalita vzdělání pozitivně posilují intenzitu odboje. Více viditelné je to v oblasti vzdělání než v oblasti ekonomické deprivace. Tomu odpovídá i spolehlivost predikcí těchto grafů - vliv rozhořčení z kvality vzdělání na intenzitu odboje odpovídá realitě z 22,01 procent. Zatímco predikce rozhořčení z nedostatku ekonomických příležitostí je spolehlivá pouze z 13,82 procent. To může být dáno tím, že nenaplněné naděje vkládané do získání vzdělání vyvolávají mezi Kamerunci více hněvu a rozhořčení. Realitou v Kamerunu je to, že mnoho studentů je nuceno odložit svůj vstup do dospělosti na neurčito, protože nejsou schopni dosáhnout ekonomické nezávislosti, oženit se a založit vlastní rodinu. To v nich může vyvolávat pocit frustrace a rozhořčení z nemožnosti naplnit svůj život dle vlastních představ.

Kamerun jistě disponuje jak přírodními tak lidskými zdroji, ale zdá se, že jich nevyužívá k prospěšnému rozvoji. To vede k rozšiřování chudoby a nenaplněným sociálním potřebám, což může vést k propuknutí konfliktu. Státní politická kontrola, jak v oblasti participace na politickém rozhodování, tak také v oblasti sociálního a ekonomického vývoje, vytváří prostředí nestability. Stát jako aktivní hráč etno - politického konfliktu ovlivňuje celý průběh konfliktu, jako vnější faktor, který ovlivňuje rozhodování dané etno - politické skupiny. Nejen, že anglofonní odboj stojí především proti frankofonní vládě prezidenta Biyi, ale jeho politický režim ovlivňuje kolektivní akci anglofonních hnutí. Politické represe jsou odrazem postavení politického režimu vůči novému hráči na politické scéně.

Případy, kdy stát brutálně potlačuje veškeré opoziční snahy, jsou známé z celého světa a Kamerun není výjimkou. Kamerunský stát proti jakýmkoli anglofonním snahám zasahuje s vysokou

mírou represí, lidé jsou mučeni a vězněni z politických důvodů a demonstrace jsou běžně ukončeny bezpečnostními nebo armádními složkami. Jak se na příkladu Kamerunu ukázalo, původně nenásilné demonstrace se nakonec mění v násilný konflikt nejenom ze strany brutálního zasahování státu, ale zároveň také proto, že vysoká míra represí může produkovat ještě větší úsilí rebelů bojovat pro to, v co věří. Následující graf zobrazuje vztah mezi mírou politických represí a intenzitou odboje v Kamerunu a testuje tak poslední hypotézu analýzy: *protest zvyšuje míru represí a naopak, represe zvyšují intenzitu odboje*.

Graf č. 12: Testování hypotézy č. 3: *protest zvyšuje míru represí a naopak, represe zvyšují intenzitu odboje*: vliv míry politických represí na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).

Zdroj: Mo Ibrahim Index: Rule of Law.

Z grafu vyplývá, že intenzita protestu v Kamerunu se zvyšuje s narůstajícími politickými represemi a naopak s narůstajícími politickými represemi se zvyšuje intenzita protestu a

odpovídá to realitě z 32,11 procent. Kamerun má dlouholetou tradici jako autoritářský stát. Nejprve ve formě jednostranického systému (1960 - 1990) a poté od roku 2000 do současnosti je charakterizován jako soutěživý autoritarismus. V Kamerunu se vytvořila dlouholetá tradice praktikování politických represí proti svým občanům a jejich opozičním snahám. Na druhou stranu se v Kamerunu zformovala silná opozice, která i přes vysoké represe neustává ve svém úsilí. Je zřejmé, že kamerunský stát a především prezident Biya se snaží udržet *status quo*, což se ale jeví jako kontraproduktivní, protože to vytváří ještě více hněvu mezi protestujícími a kulturu násilí mezi lidmi. Vztah mezi kamerunským státem a jeho opozicí se poté mění na válečné prostředí a Biyova represivní taktika by mohla být charakterizována jako válečná strategie namířená proti všem oponentům prezidenta a jeho režimu. Od roku 1997 do roku 2014 v Kamerunu proběhlo celkem 95 různých nenásilných protestních akcí a při 45 z nich proti civilistům zasahovala armáda nebo policie s velkou brutalitou¹³. Běžnou praxí také je, že většina demonstrujících končí v kamerunských věznicích. Dle dostupných dat bylo v kamerunských věznicích v roce 2008 dohromady uvězněno 24 514 lidí a v roce 2009 to bylo 23 368 lidí. Avšak oficiální kapacita kamerunských věznic je 15 250 lidí, to znamená, že v roce 2009 bylo ve věznicích o 8 118 lidí více, než mělo být. Průměr obsazenosti kamerunských věznic je 153,2 procent a věznice v anglofonních městech, jako je Kumba nebo Buea jsou plné z 320 procent a 270 procent¹⁴.

Dalším důležitým údajem je, že ze všech vězňů je 60,7 procent ve vyšetřovací vazbě, to znamená, že více jak polovina Kamerunských vězňů nebyla ještě spravedlivě souzena. Většina

¹³ Zdroj: ACLED: *Armed Conflict Location & Event Data Project*.

¹⁴ Zdroj: *World Prison Brief*: dostupné z:

<http://www.prisonstudies.org/world-prison-brief>.

vězňů ve vyšetřovacích vazbách, bývají to hlavně účastníci protestních akcí a političtí oponenti, jsou souzeni na základě zákona¹⁵, který se vztahuje k udržování práva a pořádku. Pokud někdo spáchá trestný čin proti bezpečnosti státu, jako je stávka nebo porušení příkazu od správních orgánů, je uvězněn na základě tohoto zákona. Tento zákon umožňuje zadržet osobu na 15 dní. Ovšem častým případem je, že lidé ve vyšetřovací cele zůstávají celé měsíce nebo i roky a v mnoha případech jsou obětmi mučení. Nezisková kamerunská organizace *Global Conscience Initiative* (GCI) v roce 2009 publikovala 24 případů mučení ve věznici v Kumbě. Z těchto 24 mučených vězňů tři zemřeli na následky mučení - Mungob Denis, Achedu Nixon a Adamu Ibrahim. Lidská práva těchto zadržených osob jsou systematicky porušována, vězni nemají dostatečný přístup k jídlu, vodě, zdravotní péči, ale i třeba k čistému vzduchu. Byl zde případ, že vězni ve věznici Maroua zemřeli na nedostatek vzduchu a příliš velké horko. Je také zaznamenáno mnoho případů držení vězňů v okovech a případy úmrtí na tetanus jsou běžné (GCI Report 2009).

Navíc většina zadržených osob v kamerunských věznicích mají svoji rodinu a jejich uvěznění negativně postihuje blízké členy rodiny. Nejvíce jsou pak postiženy děti. Se zadržením jednoho z rodičů, ať již otce nebo matky, rodina ztrácí významný ekonomický příjem. Navíc mnoho zadržených zatímco jsou ve vězení, přijde o svou práci a mnoho dětí tak musí přestat chodit do školy, protože na to nejsou peníze nebo musí začít pracovat a tak zastoupit dosavadní roli rodičů. Výsledkem celé situace je terorizování nejen politických oponentů, ale i jejich následovníků, podporovatelů a rodin. Když bylo v roce 2009 ve věznicích 23 368 lidí a průměrná kamerunská rodina se skládá z otce a matky a průměrný počet dětí na ženu je pět, vyjde nám, že represivní Biyův

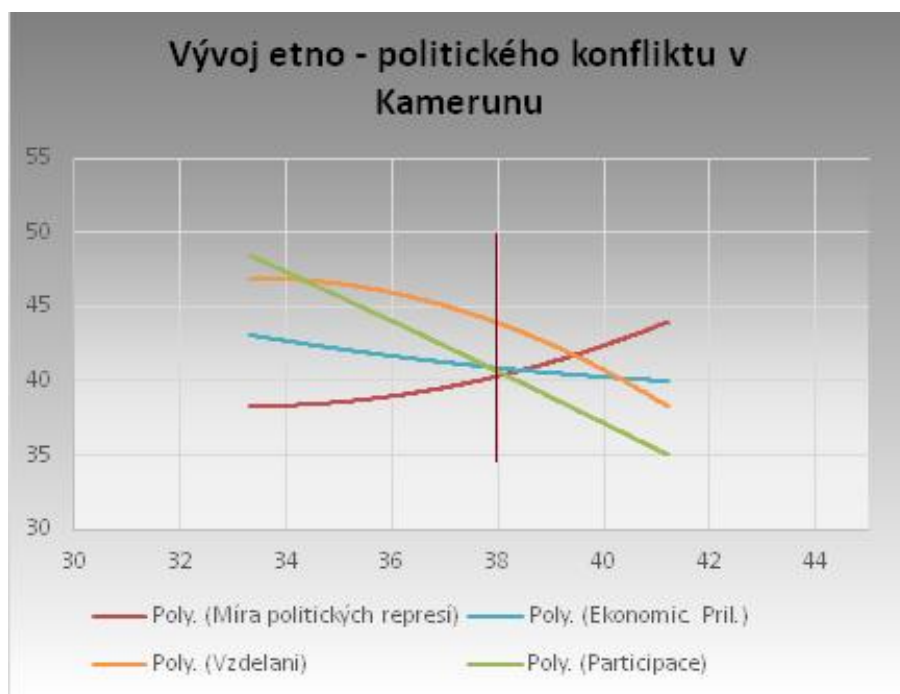
¹⁵ Zákon č. 90/54 z roku 1990: *Administrative Arrest and Detention*.

režim negativně poznamenal v roce 2009 přes 140 tisíc obyvatel Kamerunu. Mnoha lidem v Kamerunu se díky Biyovu represivnímu režimu snižuje kvalita života a deprivovaní lidé se zkušenostmi z vězení a mučení a jejich rodiny se mohou identifikovat s různými militantními organizacemi. Teoretický přístup politické vzpoury přisuzuje vězňům klíčový význam pro rekrutaci do radikálních opozičních skupin (von Tangen 1999).

Závěr analýzy

Z analýzy vyplývá, že politický režim prezidenta Biyi probouzí v anglofonních Kameruncích pocity nespravedlnosti, rozhořčení, hněvu a mobilizují se na základě společné anglofonní identity, která je definována v opozici k vládoucí frankofonní většině. Analýza nám potvrdila, že zvyšování represí a snižování ekonomických příležitostí, kvality vzdělání a možnosti participace v politických záležitostech, produkuje vyšší míru protestů a odboje. Z následujícího závěrečného grafu vyplývá, že pokud úroveň represí dosáhne určitého bodu a zároveň ekonomické podmínky, vzdělání a politická participace klesne pod úroveň, kterou občané nehodlají již akceptovat, vyvolá to násilný konflikt. Je patrné, že intenzita odboje začíná významně stoupat od bodu, kdy represe dosáhnou určité úrovně a kvalita politického, sociálního a ekonomického života klesne natolik, že se obyvatelé Kamerunu začnou cítit ohroženi ze strany vlastního státu, který jim má být naopak oporou, chránit a starat se o své občany.

Graf č. 13: Zobrazení vývoje etno - politického konfliktu v Kamerunu (2000 - 2014).

Zdroj: Mo Ibrahim Index.

Intenzita odboje stoupá nejvíce, když míra politických represí dosáhne určité úrovně a zároveň participace na politických procesech, ekonomické příležitosti a kvalita vzdělání klesne natolik, že lidé již nehodlají svoji neutěšenou situaci tolerovat a vyjdou do ulic za účelem protestu, demonstrace nebo rebélie. Tato situace vzniká za pomyslnou dělicí čárou znázorněnou v grafu výše. Přitom, když se budeme orientovat dle spolehlivosti predikcí sestavených grafů, vyjde nám, že nejvíce ohrožuje stabilitu v Kamerunu, když je lidem odepřena participace na politických rozhodnutích ($R = 36,65$ procent) a pokud míra politických represí ($R = 32,11$) je nastavena proti lidem v násilné formě, a to především v období voleb. Dále by se dalo říci, že ekonomická deprivace ($R = 13,82$) a míra kvality vzdělání ($R = 22,01$) nejsou přímými

příčinami konfliktu, ale významně ovlivňují jeho průběh. Studentské protesty na univerzitě v Bueai v letech 2005 a 2006 nebyly produktem pouze ekonomické a sociální krize v Kamerunu, ale byly produktem dlouhodobé politické nestability.

Dle autorčina názoru Biyův diskriminační politický režim a represivní taktika přispívají nejvíce k vypuknutí etno - politického konfliktu v Kamerunu, a to i do budoucna. Uvnitř Biyova represivního režimu se rozvíjí nová nespokojená generace občanů Kamerunu. Na konci minulého století Kamerun prošel populačním boomem a lidem, kteří vyrůstali nebo se narodili v této době, je dnes mezi 20 až 30 lety. Tito mladí lidé jsou jistě ovlivněni nezdařenou demokratickou tranzicí a negativním ekonomickým vývojem a z tohoto selhání mohou vynit Biyovu vládu a jeho režim. A nakonec anglofonní organizace se mohou jevit jako dobré útočiště boje za změnu stávajícího řádu, protože se jasně staví proti frankofonní vládě.

Biyova represivní taktika se tak opravdu jeví jako kontraproduktivní, především co se týče historického vývoje etno - politického konfliktu v Kamerunu. Prezident Biya od nástupu k moci pokračuje v autoritářské vládě a utlačování svých obyvatel, což může mezi nimi vytvářet tzv. "kulturu násilí". Kulturou násilí v Africe se například zabýval již zesnulý afrikanista Patrick Chabal, který tvrdí, že dlouhodobá politická nestabilita může vytvářet kulturu násilí mezi lidmi, to znamená, že násilí je lidmi akceptováno jako něco normálního až morálního či ospravedlnitelného. Dnešní mladí Kamerunci, kteří vyrostli za Biyova režimu, přijímají kulturu násilí nastavenou daným režimem, ať již ho podporují ve formě boje proti opozici nebo na její straně. A jakou kulturu asi tito mladí lidé předají svým dětem a další generaci? Jsme opravdu svědky nově vznikajícího konfliktu v Kamerunu, pro který budeme později vymýšlet "novou kategorii

konfliktů 21. století"? Kamerunský etno - politický konflikt není typickým zástupcem těchto konfliktů, protože jak se ukázalo, anglofonní identita není primárním identifikačním faktorem anglofonních Kamerunců, ale významně se projevuje ve střetu s frankofonním represivním státem, který je viněn i ze zhoršující se ekonomické a sociální stability v Kamerunu.

Závěr

Přibližně první dvě dekády od získání nezávislosti africké ekonomiky byly relativně prosperující a zdálo se, že jednostranický politický systém, který se snažil vytvořit národní identitu a jednotu, jakžtakž funguje. Nicméně s příchodem hospodářské krize na konci 80. let 20. století se ukázala slabost těchto afrických politických systémů. Africké státy byly stále méně schopné plnit závazky vůči svým obyvatelům, jako je například vytváření ekonomických příležitostí nebo spravedlivé přerozdělování státních zdrojů. Jak vnitřní nespokojenost obyvatel rostla, africké státy se k této výzvě postavily různě. Například v Zambii se občané dožadovali politických reforem na počátku 90. let za účelem ukončení jednostranického systému prezidenta Kennetha Kaundy. To vedlo v roce 1991 v prvních pluralitních volbách k zvolení nového prezidenta Frederika Chiluby. Naopak v Kamerunu se občané, kteří požadovali politickou liberalizaci režimu, střetli s represivní reakcí prezidenta Biyi. Již při zakládání opoziční strany SDF v květnu 1990, která ve svém programu v té době požadovala uspořádání soutěživých voleb, se projevil charakter Biyova režimu. Oslava založení SDF byla napadena armádou a šest lidí při tomto střetu zahynulo. Dodnes, když se SDF snaží pořádat pamětní oslavy za tyto oběti, setkává se s represivním zásahem ze strany státních ozbrojených složek. Neustálou manipulací voleb a represivní taktikou prezident Biya udržel v zemi svůj autoritářský režim až do dnešního dne.

Na druhou stranu díky tomuto represivnímu a centralizovanému politickému systému, který v Kamerunu vládne již od získání nezávislosti, nejdříve pod prezidentem Ahmadem Ahidjou a od roku 1982 do současnosti pod Paulem Biyou, se Kamerunu zatím úspěšně daří vyhnout se válce. Avšak pod Biyovým frankofonním režimem se utvořila anglofonní opozice,

kteřá si klade za cíl politické přeuspořádaní. Anglofonní opozice v Kamerunu je charakteristická jako etno - politická menšina v rámci frankofonního státu. Anglofonní menšina představuje asi jednu pětinu obyvatel a žije přibližně na jedné desetíně plochy Kamerunu. Anglofonní Kamerunci již dále nechtějí žít pod režimem prezidenta Biyi, protože jsou vyloučeni z procesů politického rozhodování, státní zdroje nejsou rozdělovány spravedlivě, přitom anglofonní regiony jsou bohaté na nerostné suroviny a jejich obyvatelé se cítí vykořisťováni frankofonním státem, který těchto zdrojů využívá ke svému obohacení. Anglofonní občané Kamerunu se cítí jako jeho druhořadí občané, protože jejich anglofonní identita je neustále potlačována, a to především ve formě dominance francouzského jazyka nad anglickým. To poté anglofonním obyvatelům znemožňuje přístup k úřadům, pracovním pozicím a vzdělání. Tyto faktory vedly k založení radikálních anglofonních organizací, jako je například SCNC a jejího militantního křídla SCYL, které požadují nezávislost anglofonního Kamerunu.

Jinde podobná situace vedla k rozpoutání občanské války, tak jako v sousední Středoafričké republice. Marginalizace převážně muslimského severu a koncentrace veškeré moci a zdrojů na jihu země vedla k založení etno - politické milice Séléka, které se v březnu 2013 podařilo svrhnout vládu prezidenta Françoise Bozizého. Za jakých okolností tedy společnost upadá do etno - politického konfliktu? Ve Středoafričké republice, na rozdíl od Kamerunu, existuje permanentní konflikt od získání nezávislosti, který se projevuje tím, že přibližně každou dekádu se lídr určité etno - politické skupiny násilně chopí moci. Hluboké střety zakořeněné v minulosti budou spíše vyvolávat násilný konflikt. V Kamerunu anglofonní obyvatelé v referendu v roce 1961 hlasovali pro integraci s frankofonním Kamerunem, protože se

cítili potlačováni v rámci Nigérie, které byli součástí. Anglofonní občané žili docela pokojně společně s frankofonní většinou v rámci federace až do roku 1972, poté ji první prezident Ahidjo nahradil vysoce centralizovaným politickým systémem. Od té doby se začala formovat anglofonní identita definovaná v opozici vůči frankofonní většině a jejím asimilačním snahám. Avšak až do 90. let minulého století se tento konflikt neprojevoval nijak násilně.

V 90. letech byl prezident Biya nucen liberalizovat politický režim nejenom z důvodu požadavků mezinárodního prostředí, ale i kvůli vnitřním faktorům. Ekonomická krize předešlé dekády vyvolala v občanech Kamerunu rozhořčení a dožadovali se politických změn. Díky politické liberalizaci v Kamerunu mohly vzniknout různé opoziční politické organizace, ať politické strany, občanská sdružení nebo etno - politické skupiny. Avšak také hned na počátku tohoto procesu se projevil charakter Biyova režimu. Prezident Biya až do dnešního dne odmítá změnit *status quo* a vzdát se moci, což produkuje rozhořčení mezi kamerunským obyvatelstvem, které stojí v opozici vůči tomuto režimu. Analýza potvrdila, že čím víc se prezident Biya snaží udržet svůj autoritářský režim tím, že obyvatelstvo utlačuje pomocí represí a zabraňuje jim svobodně a spravedlivě se účastnit politických procesů, produkuje to vyšší míru protestů a odbojů.

Analýza také ukázala, že špatné hospodaření, časté ekonomické krize, korupce a obohacování státu na úkor svých občanů vede k pocitům frustrace a rozhořčení, což poté vede k demonstracím. Toto se v Kamerunu jasně projevilo v první dekádě 21. století při studentských demonstracích v letech 2005, 2006 a 2013 a při celonárodních protestech v roce 2008 za zlepšení podmínek a kvality života. Kamerunci jsou zřejmě nespokojeni se

svým životem pod Biyovým režimem. Otázkou zůstává, zda je Kamerun na cestě k etno - politickému konfliktu?

Z analýzy je patrné, že kamerunský vnitrostátní konflikt se vyvíjí v reakci na sociální, ekonomické a politické prostředí. S tím jak vyrůstá nová generace Kamerunců, kterým jsou upírány ekonomické příležitosti a politická participace, zvyšuje se i intenzita odboje. Dále protesty a demonstrace jsou poznamenány zvyšující se mírou násilí, což má za následek neustávající represe. Násilné zásahy mají tendenci posilovat rozhořčení, což poté vede k protestům. A dále se také prezidentu Biyovi nepodařilo vytvořit žádný efektivní kanál komunikace a vyjednávání s opozičními skupinami a za těchto okolností často jediným způsobem, jak projevit nespokojenost, se stává demonstrace. Navíc s postupem času a neustálým potlačováním tohoto vnitrostátního konfliktu se jeho příčiny a kořeny budou stávat hlubší a zakořeněnější v identitách Kamerunců. Pokud se prezident Biya bude snažit za každou cenu udržet tento represivní režim, nespokojenost občanů poroste, což dle autorčina názoru povede do budoucna k zintenzivnění etno - politického konfliktu v Kamerunu.

Zdá se, že konflikty mezi různými etno - politickými skupinami zůstanou hrozbou pro africké státy i v 21. století. Politická a ekonomická kontrola etnickou většinou je dominantní formou mnoha současných afrických států, které často zanechávají menšinové obyvatelstvo v nevýhodě. Kořeny budoucího konfliktu jsou nedílnou součástí systematické diskriminace, vyloučení, pohrdání a ponižování, represí a útlaků. Tato celosvětová krize vyvolala zájem mnoha odborníků, kteří se snaží odpovědět na otázku, jak řešit etno - politické konflikty. Začaly vznikat i různé mezinárodní organizace, které se zabývají ochranou zájmů a kultury různých menšin. Mezi takové patří například nezisková organizace UNPO (*Unpresented Nations and Peoples*

Organization), která byla založena v roce 1991 v nizozemském Haagu.

Když většina kontroluje všechny zdroje, kontroluje také životy menšinové populace, jako je přístup k zaměstnání, vzdělání, ale třeba i k jídlu nebo zdravotní péči. V tomto případě vzniká koloniální vztah ve smyslu, že menšina je závislá na většině a jejím rozhodování o distribuci zdrojů. V některých případech takovýto konflikt vedl k separatistickým tendencím, kdy menšinové obyvatelstvo se rozhodlo, že raději budou vládnout samostatně, než v podřízení většiny v rámci daného státu. Na takovémto základě vznikla dnešní Eritrea, která vyhlásila nezávislost v roce 1993, nebo Jižní Súdán, který vznikl v roce 2011. Avšak v mnoha případech menšinové stížnosti nejsou vyslyšeny a pokusy o vyhlášení jednostranné nezávislosti jsou běžně brutálně potlačovány. Jako příklad si můžeme uvést pokus o založení Biafry, kdy následkem tohoto pokusu zahynulo kolem jednoho milionu Nigerijců.

Africká unie i mezinárodní společenství nepodporují překreslení hranic mezi jednotlivými africkými státy ani zakládání nových státních zřízení. Navíc založení nového státu obyvatelům negarantuje, že se jejich život najednou rapidně zlepší. Podívejme se na příklad Jižního Súdánu, poté co obyvatelé vyhlásili kýženou nezávislost, propukly nové boje mezi různými frakcemi předtím sjednoceného odboje. V případě anglofonního Kamerunu by se takovéto střety mohly objevit mezi lidry dvou anglofonních regionů.

Politolog Peter Fossungu, který vyučoval, jak na frankofonní univerzitě v Yaoundé, tak na anglofonní univerzitě v Bueai, spatřuje hlavní výzvu pro Kamerun i pro současného prezidenta Biyu v otázce národní integrace. V knize *Understanding Confusion in Africa: the Politics of*

Multiculturalism and nation - building in Cameroon (2013) popisuje, že pokud chce prezident Biya i nadále zachovat tradici Kamerunu jako země, ve které se neválčí, je potřeba vytvořit duální prostředí, kde se budou vyzdvihovat dobré aspekty jak frankofonní tak i anglofonní kultury. Konflikt mezi anglofonní a frankofonní identitou v Kamerunu je, dle jeho názoru, důsledkem selhání národní integrace. Koloniální dědictví dvou světových jazyků se tak nakonec obrací v neprospěch celé země namísto v její prospěch. Jedním z velkých problémů, který přispívá k intenzitě anglofonního konfliktu v Kamerunu, je selhání bilingvní politiky již od získání nezávislosti. Již od počátku je dvojjazyčná politika v Kamerunu založena a implementována na individuální úrovni, a ne jako státní dvojjazyčnost. To znamená, že každý Kamerunec si může vybrat, jakým jazykem bude komunikovat, ale již málo úsilí bylo vloženo do snah, aby Kamerunci ovládali oba dva jazyky. Na univerzitě v Yaoundé je studijní program zaměřený na výuku angličtiny pro frankofonní Kamerunce a výuku francouzštiny pro anglofonní obyvatele. Míra selhání studentů tohoto programu je největší v celém Kamerunu, takže jen stěží můžeme Kamerun nazvat bilingvní zemí.

Nezdařená národní integrace a jazyková politika stojí za politickou nestabilitou v Kamerunu. Mnoho anglofonních Kamerunců je zbaveno svobody projevu ve státních kancelářích, vzdělávacích a zdravotnických institucích nebo při získávání práce. Kamerunské ozbrojené složky jsou toho náležitým příkladem. Jazykem armády a policie je francouzština, studium a veškerá komunikace v bezpečnostních složkách probíhá ve francouzštině. Výsledkem je, že jen málo anglofonních Kamerunců může získat práci v těchto složkách, protože angličtina je zde potlačována na úkor francouzštiny. A naopak frankofonní policie a armáda mají malou nebo žádnou znalost anglického jazyka, a to i když jsou

povolání sloužit po celé zemi včetně anglofonních regionů. To poukazuje na skutečnost, že jazykové plánování v Kamerunu bylo doposud nevhodné a výsledkem této politiky je, že o padesát let později místo toho, aby v Kamerunu žili obyvatelé ovládající oba dva světové jazyky a mající prospěch z obou kultur, tak zde vyrůstají generace, jejichž zděděná koloniální identita stojí ve vzájemné opozici. To do budoucna přispívá ke vzniku konfliktu, zvláště jak se odlišnosti mezi jednotlivými kulturami stávají významnějšími ve vnímání a identifikaci lidí. Pokud se v Kamerunu nepodaří vybudovat národní identitu, která by stála na základech syntézy obou kultur a prezident Biya bude i nadále pokračovat v politice dělení Kamerunu na anglofonní a frankofonní místo toho, aby se snažil vytvořit národní kulturu, která by byla postavena na obou základech koloniálního dědictví, bude tento střet nadále a hlouběji zakořeněn v příštích generacích. A hluboké střety zakořeněné v minulosti budou vyvolávat konflikty v budoucnosti.

Zdroje

Literatura

Akoko, Robert. 2002. *New Pentecostalism in the Wake of the Economic Crisis in Cameroon*. Nordic Journal of African Studies, Vol. 11, No. 3, p. 359 - 376.

Anchimbe, Eric. 2013. *Language Policy and Identity Construction: The Dynamics of Cameroon's Multilingualism*. Amsterdam: John Benjamins.

Atanga, Mufor. 2011. *The Anglophone Cameroon Predicament*. Bamenda: Langaa Research and Publishing CIG.

Balík, Stanislav a Kubát, Michal. 2012. *Teorie a praxe nedemokratických režimů*. 2. vyd. Praha: Dokořán.

Carey, Sabine. 2009. *Protest, Repression and Political Regimes: An Empirical Analysis of Latin America and Sub-Saharan Africa*. London: Routledge.

DeLancey, Mark a Mbuh, Rebecca Neh a DeLancey, Mark W. 2010. *Historical Dictionary of the Republic of Cameroon*. 4. vyd. Plymouth: The Scarecrow Press.

Desmet, Klaus a Ignacio Ortuño - Ortín a Wacziarg, Romain. 2012. *The Political Economy of Linguistic Cleavages*. Journal of Development Economics, No. 97, p. 322 - 338.

Dowden Richard. 2009. *Africa: Altered States, Ordinary Miracles*. New York: Public Affairs.

Emmanuel, Anye Fru. 2008. *Issues of Minority Rights in the Context of Political Liberalization: the Case of Anglophone Cameroon*. Johannesburg: University of Witwatersrand, Department of Political Studies, Doctoral Thesis.

Eriksen, Thomas Hylland. 2010. *Ethnicity and Nationalism: Anthropological Perspectives*. 3. vyd. New York: Pluto Press.

Fanso, Verkijika. 1999. *Anglophone and Francophone Nationalism in Cameroon*. The Round Table, No. 350, p. 281 - 296.

Fearon, James a Laitin, David. 2005. *Cameroon*. Stanford: Stanford University.

Fossungu, Peter. 2013. *Understanding Confusion in Africa: the Politics of Multiculturalism and nation-building in Cameroon*. Bamenda: Langaa Research & Publishing Common Initiative Group.

Global Conscience Initiative. 2009: *The Forgotten Rights of the Kumba Prison Population*. Kumba: Special Report on Kumba Principal Prison, GCI.

Gurr, Ted Robert. 2000. *Peoples versus States: Minorities at Risk in the New Century*. Washington, D. C.: United States Institute of Peace Press.

Huntington, Samuel. 1991. *The Third Wave: Democratization in the Late Twentieth Century*. Oklahoma: University of Oklahoma Press.

Chabal, Patrick. 2009. *The Politics of Suffering and Smiling*. London: Zed Books.

Konings, Piet a Nyamnjoh, Francis. 2003. *Negotiating an Anglophone Identity: A Study of the Politics of Recognition and Representation in Cameroon*. Leiden: Koninklijke Brill NV.

Konings, Piet a Nyamnjoh, Francis. 2004. *President Paul Biya and the "Anglophone Problem" in Cameroon*. Trenton NY: Africa World Press.

Konings, Piet. 2009. *Neoliberal Bandwagonism: Civil Society and the Politics of Belonging in Anglophone Cameroon*. Leiden: Langaa, African Studies Centre.

Konings, Piet. 2010. *Crisis and Neoliberal Reforms in Africa: Civil Society and Agro – Industry in Anglophone Cameroons Plantation Economy*. Leiden: Langaa, African Studies Centre.

Konings, Piet. 2011. *The Politics of Neoliberal Reforms in Africa: State and Civil Society in Cameroon*. Leiden: Langaa, African Studies Centre.

Konings, Piet a Nyamnjoh, Francis a Nkwi, Walter. 2012. *University Crisis and Student Protests in Africa: The 2005 - 2006 University Students' Strike in Cameroon*. Bamenda: Langaa Research and Publishing CIG.

Kouega, Jean-Paul. 2007. *The Language Situation in Cameroon*. Current Issues in Language Planning, Vol. 8, No. 1, p. 3 - 93.

Lambi, Julius. 2011. *The Struggle for Democratic Governance in Cameroon: An Analysis of the February 2008 Protests*. In: *The Governance of Legal Pluralism: Empirical Studies from Africa and Beyond*. Ed. Werner Zips a Markus Weilenmann. Wien: LIT Verlag GmbH & Co. KG, p. 61 - 80.

Levitsky, Steven a Way, Lucan. 2010. *Competitive Authoritarianism: Hybrid Regimes after the Cold War*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mbanaso, Micheal a Korieh, Chima. 2010. *Minorities and the State in Africa*. New York: Cambria Press.

McAdam, Doug. 1982. *Political Process and the Development of Black Insurgency 1930 - 1970*. Chicago: The University of Chicago Press.

Michal von Tangen. 1999. *Prisons and Low - Intensity Conflict: The Need for a Peacebuilding Approach*. Belfast: British Society of Criminology.

Moltalvo, José a Reynal - Querol, Marta. 2005. *Ethnic Polarization, Potential Conflict, and Civil Wars*. Vol. 95, No. 3, p. 796 - 816.

Morris, Aldon a Herring, Cedric. 1984. *Theory and Research in Soial Movements: A Critical Review*. Michigan: Department of Sociology, University of Michigan.

Ngwane, George. 2012. *The Cameroon Condition*. Bamenda: Langaa Research & Publishing Common Initiative Group.

Nyamnjoh, Francis. 1997. *Regional Balance and National Integration in Cameroon: Lessons Learned and the Uncertain Future*. Leiden: Langaa, African Studies Centre.

Nyamnjoh Francis. 1999. *Cameroon: A Country United by Ethnic Ambition and Difference*. African Affairs, Vol. 98, No. 390, p. 101 - 118.

Nyamnjoh, Francis. 2005. *Entertaining Repression: Music and Politics in Postcolonial Cameroon*. African Affairs: vol. 104, no. 415, p. 251 - 274.

Nyamnjoh, Francis. 2008. *The Cameroon GCE Crisis: a test of Anglophone Solidarity*. Bamenda: Langaa Research & Publishing Common Initiative Group.

Posner, Daniel a Young, Daniel. 2007. *The Institutionalization of Political Power in Africa*. Journal of Democracy, Vol. 8, No. 3, p. 126 - 140.

Saman, Walters. 2010. *Anglophone Minority and the State in Cameroon*. In: Mbanaso, Micheal a Korieh, Chima. 2010. *Minorities and the State in Africa*. New York: Cambria Press, p. 243 - 260.

Tilly, Charles. 1977. *From Mobilization to Revolution*. Michigan: Center for Research on Social Organization, University of Michigan.

Todd, Loreto. 1982. *Cameroon*. Heileberg: Gro.

Østby, Gudrun a Nordas, Ranghild a Rød, Jan Ketil. 2009. *Regional Inequalities and Civil Conflict in Sub-Saharan Africa*. International Studies Association, Vol. 4, No. 53, p. 301 - 324.

Prameny

Mezinárodní databáze

African Election Database: výsledky voleb v Kamerunu. Dostupné z: <http://africanelections.tripod.com/cm.html> .

ACLED (Amed Conflict Location & Event Data Project): data pro anglofonní odboj v Kamerunu.

Dostupné z: <http://www.acleddata.com/> .

Ethnologue: data pro etno – jazykovou rozmanitost v Kamerunu.

Dostupné z: <https://www.ethnologue.com/> .

IIAG (Ibrahim Index of African Governance): data pro Kamerun.

Dostupné z: <http://mo.ibrahim.foundation/iiag/data-portal/> .

The Political Terror Scale: data pro míru represí v Kamerunu.

Dostupné z: <http://www.politicalterrorsscale.org/> .

World Bank Data: data pro Kamerun.

Dostupné z: <http://data.worldbank.org/> .

Internetové zdroje

SDF (Social Democratic Front):

webová stránka: <http://www.sdfcameroon.org/join-sdf>,

facebook: <https://www.facebook.com/sdfcameroon/> .

SCNC (Southern Cameroons National Council):

webová stránka: <http://www.scncforsoutherncameroons.net/new/>,

facebook: https://www.facebook.com/SCNC-The-Southerns-Cameroon-National-Council-145655312168312/info/?tab=page_info .

UBSU (University of Buea Student's Union):

facebook: <https://www.facebook.com/ubsu.buea?fref=ts> .Seznam tabulek a grafůSeznam tabulek a grafů

Seznam tabulek a grafů

Tabulka č. 1: Struktura společnosti v Kamerunu.

Tabulka č. 2: Organizační struktura anglofonního odboje v Kamerunu.

Tabulka č. 3: Vývoj politických režimů v Kamerunu.

Graf č. 1: Etno - jazyková rozmanitost v Kamerunu dle různých databází.

Graf č. 2: Socio - ekonomický vývoj v Kamerunu (1980 - 2014).

Graf č. 3: Vývoj vzdělání a zdravotnictví v Kamerunu (1980 - 2014).

Graf č. 4: Socio - ekonomický vývoj v Kamerunu od 2000 do 2014.

Graf č. 5: Intenzita anglofonního odboje v Kamerunu (1997 - 2014).

Graf č. 6: Kategorizace anglofonního odboje v Kamerunu (1997 - 2014).

Graf č. 7: Konsolidace moci CPDM v parlamentu v Kamerunu (1992 - 2013).

Graf č. 8: Míra politických represí v Kamerunu (1980 - 2014).

Graf č. 9: Testování hypotézy č. 1: *vyšší míra identifikace mezi členy etno - politické skupiny zvyšuje intenzitu odboje*: vliv míry identifikace členů etno - politických skupin na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).

Graf č. 10: Testování hypotézy č. 2: *relativní deprivace vytváří rozhořčení, které vede k protestu*: vliv ekonomické deprivace na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).

Graf č. 11: Testování hypotézy č. 2: *relativní deprivace vytváří rozhořčení, které vede k protestu*: vliv vzdělání na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).

Graf č. 12: Testování hypotézy č. 3: *protest zvyšuje míru represí a naopak, represe zvyšují intenzitu odboje*: vliv míry politických represí na intenzitu odboje v Kamerunu (2000 - 2014).

Graf č. 13: Zobrazení vývoje etno - politického konfliktu v Kamerunu (2000 - 2014).

Přílohy

Příloha 1: Administrativní dělení Kamerunu

Zdroj: google.com

Příloha 2: Přehled důležitých událostí v Kamerunu

8. století	Na severním území Kamerunu vznikla říše Kanem - Bornu, která existovala až do 17. století.
15. století	Britové začali obchodovat na kamerunském pobřeží.
1843-44	Joseph Merrick založil první zahraniční pevnost (kostel a školu) na pobřeží Kamerunu v blízkosti dnešního města Douala.
1884	Kamerun se stal součástí Německé říše.
1896	Uthman Dan Fodio přinesl svatou válku (džihád) do Kamerunu, kde poté vznikla říše Adamawa s hlavním městem Ngaoudéré.
1918	Po první světové válce, když Německo ztratilo své zámořské kolonie, tehdejší společnost národů svěřila Kamerun mezi Francii a Británií. Tato území byla nazývána jako Francouzský Kamerun a Britský Kamerun.
1. 1. 1960	Francouzský Kamerun vyhlásil nezávislost a prvním prezidentem se stal Ahmadou Ahidjo (1924 - 1989).
22. 2. 1961	Konalo se referendum v Britském Kamerunu. Obyvatelé se měli rozhodnout mezi sloučením s Francouzským Kamerunem nebo integrací do Nigérie. Jižní Britský Kamerun se rozhodl sloučit s Francouzským Kamerunem, severní Britský Kamerun hlasoval o připojení k Nigérii.
1. 10. 1961	Jižní Britský Kamerun a Francouzský Kamerun byly sjednoceny do <i>Federal Republic of Cameroon</i> . Angličtina a Francouzština se staly oficiálními jazyky nové federativní republiky.
20. 5. 1972	Prezident Ahidjo ukončil federaci a nahradil ji vysoce centralizovanou vládou. Dále také z politického procesu vyřadil všechny politické strany, kromě své vlastní <i>Cameroon National Union (CNU)</i> .
1978	Začala se těžit ropa v Kamerunu.
4. 11. 1982	Ahidjo dobrovolně rezignoval na post prezidenta a hlavou státu se stal Paul Biya.
1985	Ceny základních komodit výrazně poklesly, což přineslo do Kamerunu ekonomickou krizi.

- 1990** Kamerunská vláda přijala programy strukturálního přizpůsobení a byly zde pokusy o demokratizaci a liberalizaci režimu. Vznikla první opoziční politická strana SDF (*Social Democratic Front*), která byla založena 26. 5. 1990 v Bamendě, hlavním městě anglofonního regionu Northwest.
- 1991** SDF pořádala kampaň *Ghost Town* s cílem donutit prezidenta Biyu, aby uspořádal první soutěživé volby.
- 1992** Konaly se první multipartijní volby do Národního shromáždění a na post prezidenta. Paul Biya potvrdil pokračování ve vládě s vítěznými 39,98 procent kandidát za SDF John Fru Ndi získal 35,97 procent. Biyova politická strana získala 88 křesel v parlamentu ze 180 křesel. Anglofonní obyvatelé jsou rozhořčeni, protože prezident Biya si na poslední chvíli manipulací voleb zajistil pokračování v úřadu.
- 1993** Uspořádána první Anglofonní konference, kde se sešlo více než pět tisíc anglofonních elit v hlavním městě provincie Southwest, Buea, aby společně sepsaly novou ústavu, která by anglofonním obyvatelům zaručovala prosperitu a rovnost. Prezident Biya také zakládá čtyři nové univerzity po celé zemi - v Douale, Dschang, Ngaoundere a v Bueai.
- 1994** Druhá Anglofonní konference přijala radikální stanovisko a to secesi. Anglofonní kongres byl přejmenován na SCNC (*Southern Cameroons National Council*) a SCNC si dala za cíl dosáhnout nezávislosti anglofonního Kamerunu.
- 1995** Vláda prezidenta Biyi oznámila, že SCNC vytvořilo radikální militantní křídlo SCYL (*Southern Cameroons Youth League*) a BSCLF (*British Southern Cameroons Liberation Front*).
- 1997** Prezidentské a parlamentní volby: Paul Biya vítězí s 92,57 procent hlasů a jeho politická strana získává 109 parlamentních křesel ze 180 křesel.

- 30. 12. 1999** Radikální aktivista SCNC Frederick Alobwede Ebong převzal kontrolu nad kamerunskou státní televizí v Bueai a vyhlásil jednostrannou nezávislost anglofonního Kamerunu.
- 2000** Liberalizace sdělovacích prostředků a vznik řady nových rozhlasových a televizních stanic.
- 2004** Paul Biya vyhrává další prezidentské volby se 70,92 procent hlasů a dva roky předtím získává jeho politická strana 149 křesel v parlamentu ze 180.
- 2005/06** Studentské protesty na anglofonní univerzitě v Buei proti životním podmínkám v kampusech a proti nedemokratickému vedení univerzity.
- 2008** Celonárodní protesty proti změně ústavy prezidentem Biyou a prodloužení prezidentského funkčního období. Protesty se konaly ve 32 městech v 5 z 10 provincií.
- 2011** Prezident Biya vyhrává čtvrtý prezidentský mandát se 77,99 procent hlasů. V této době jeho politická strana obsazuje již 153 parlamentních křesel ze 180.
- 2013** Přes 10 tisíc studentů protestuje na anglofonní univerzitě v Bueai.
- 2015** Armádní protesty kvůli tomu, že neobdrželi zaplacenou za svoji snahu vypořádat se sousední nigerijskou Boko Haram. Přes 200 vojáků vyšlo do ulic v hlavním městě. Tento armádní protest byl prvním veřejným protestem ozbrojených složek Kamerunu za více než třicetiletou vládu prezidenta Biyi. To poukazuje na politickou nestabilitu uvnitř Kamerunu.
- 2016** Opozice v Kamerunu pořádá protesty s názvem "černý pátek", kdy se protestující oblékli do černé barvy, aby tak vyjádřili svůj smutek a nespokojenost s dlouholetou vládou Paul Biyi. Protesty propukly v návaznosti na snahy vládnoucí politické strany CPDM zorganizovat předčasné prezidentské volby v Kamerunu. Demonstrace se nesly v duchu "ne prezidentem do konce života".

Příloha 3: Fotogalerie

Meeting anglofonní organizace SCNC usilující o nezávislost bývalého jižního Britského Kamerunu:

2004

2014

Zdroj: google.com

Demonstrace SCNC za nezávislost anglofonního Kamerunu:

Zdroj: google.com

Sřtet armády a členů SCNC, leden 2007:

Zdroj. google.com

Prezident Kamerunu Biya při volbách v roce 2011, které vyhrál:

Zdroj: google.com

Lídr anglofonní opoziční strany SDF, John Fru Ndi:

Zdroj: google.com

Demonstrace na anglofonní univerzitě v Bueai pořádané studentskou organizací UBSU, 2006:

Zdroj: google.com

Demonstrace opozičních stran, tzv. "černý pátek", leden 2016:

Zdroj: google.com